Комуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 10 (5384) НЯДЗЕЛЯ 12 СТУДЗЕНЯ 1936 г. Год выдання XIX

ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Палепшылася жыццё, і цяпер, як ніколі, шырока расчыніліся дзверы да шчаслівага, культурнага жыцця для народаў нашага Саюза

(З ДАКЛАДА ТАВ. В. М. МОЛАТАВА НА II СЕСІІ ЦВК СССР)

II сесія ЦВК Саюза ССР VII склікання

Прамова тав. М. І. КАЛІНІНА на адкрыцці сесіі

Таварышы, адкрыццё данай сесіі Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР супадае з пачаткам 1936 года. Прайшоўшы 1935 год прынёс нашай краіне найбольшыя, чым усе папярэднія гады, поспехі як у гаспадарчым, так і ў культурным будаўніцтве. Працоўныя масы ўпершыню з такой сілай адчулі непасрэдныя матэрыяльныя рэзультаты пролетарскай рэволюцыі. Ажыццяўляецца тое, аб чым марылі лепшыя людзі чалавецтва ад вялікіх соцыялістаў-утапістаў да асновапалажніка навуковага соцыялізма Карла Маркса, за што стагоддзямі змагаліся прыгнечаныя і эксплаатуемыя народы, у імя чаго прынесена велізарная колькасць чалавечых афяр.

Гэтыя перамогі соцыялізма ў нашай Савецкай краіне гістарычна падрыхтаваны партыяй Леніна і атрыманы пад кіраўніцтвам яго вялікага прадаўжальніка таварыша Сталіна. **(Зала ўстае і нязмаўкаючымі апладысментамі і бурай авацыі вітае таварыша Сталіна. З усіх бакоў нясуцца воклічы: «Няхай жыве правадыр сусветнай рэволюцыі таварыш Сталін!»).**

1935 год быў годам велізарных перамог. Выканалі свае планы ўсе гаспадарчыя наркаматы, а па некаторых галінах гаспадаркі (цяжкая прамысловасць, харчовая, лясная і транспарт) гэтыя планы значна перавыканалі. Упершыню за ўсе гады існавання выканаў свой план лёгкая прамысловасць.

Ад прамысловасці не адстае і сельская гаспадарка. Тут таксама план выканан па ўсіх асноўных культурах, як зерневыя, бульба, буракі, бавоўна, лён, план перавыканан. Многія калгасы ў мінулым годзе дабіліся рэкордных ураджаяў, паказаўшы выключныя ўзоры барацьбы за далейшы ўздым сельскагаспадарчай вытворчасці. Звыш пяцісот тысяч перадавікоў прамысловасці і сельскай гаспадаркі адзначаны ўрадам выдатнымі ўзнагародамі. **(Апладысменты).**

Стаханаўскі рух, які зарадзіўся ў нетрах цяжкай прамысловасці, паспяхова развіваецца на ўсёй народнай гаспадарцы, разбураючы сваёй магутнай творчай сілай старыя і ўстанаўляючы новыя нормы соцыялістычнай вытворчасці. Зараз цяжка знайсці такую галіну прамысловасці, дзе не раслі-б вытворчыя рэкорды. Імёны многіх герояў прамысловасці і сельскай гаспадаркі сталі папулярнымі ў масах нашага народу. Імёны Стаханава, Бусыгіна, Сметаніна, Крываноса, Вінаградавых, Марыі Дземчэнка добра вядомы не толькі ў нашай краіне, але і за яе межамі.

Таварышы, хіба гэта не яркі доказ таго, якую велізарную крыніцу творчай ініцыятывы, адвагі і мужнасці хаваюць у сабе масы пры соцыялістычным ладзе. Так, наша краіна нараджае герояў. Ды іначай і быць не можа: у нас [illegible] справай гонару, справай славы, справай доблесці і геройства.

Рэволюцыйны па сваёй сутнасці стаханаўскі рух узняў на недасяжную да гэтага часу вышыню соцыялістычнае спаборніцтва. Можна сказаць, стаханаўскі метад [illegible] соцыялістычнага спаборніцтва. [illegible] новых прыстасаванняў, увядзенне рацыяналізатарскіх мерапрыемстваў, палепшанне арганізацыі працы, больш правільная расстаноўка рабочай сілы, брыгад, цэхаў і цэлых [illegible] — адкрывае неабсяжныя [illegible] мільёнам рабочых і калгаснікаў, сотням тысяч інжынераў, тэхнікаў і аграномаў. У прамысловасці спаборнічаюць брыгада з брыгадай, цэх з цэхам, завод з заводам, галіна з галіной. У сельскай гаспадарцы спаборнічаюць калгас з калгасам, раён з раёнам, вобласць з вобласцю. А ў сукупнасці ўсё гэта вядзе да такіх вытворчых поспехаў, аб якіх зусім нядаўна нельга было і марыць.

Разбураючы старыя прывычкі, апракідваючы старыя нормы, устаноўленыя спецыялістамі-нармоўшчыкамі, стаханаўскі рух у прамысловасці выяўляе велізарныя рэзервы, якія раней не ўлічваліся планамі, павялічвае вытворчасць прамысловых вырабаў без уводу новых магутнасцей, зніжае сабекошт прадукцыі. А гэта ў сваю чаргу вядзе да зніжэння цэн. Наглядным доказам гэтага быў 1935 год, на працягу якога ўрадам былі значна зніжаны цэны на рад прамысловых і сельскагаспадарчых прадуктаў.

Ва ўмовах капіталізма неўраджай — няшчасце для вёскі, высокі ўраджай — зноў няшчасце. Быстрае павелічэнне прадукцыйнасці працы ў буржуазных краінах вядзе да перавытворчасці, да крызісу, росту беспрацоўя і галечы. У нас наадварот — рост вытворчасці, павелічэнне прадукцыйнасці працы расшырае поле дзейнасці прамысловых і сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, паляпшае матэрыяльны і культурны ўзровень жыцця працоўных. [illegible] нашай краіны.

Таварышы, пад магутным і непераможным сцягам комуністычнай партыі, пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна **(шумныя апладысменты)** [illegible] нашай вялікай радзімы [illegible] і дружнай сям'ёй будуць змагацца за новыя поспехі соцыялістычнага будаўніцтва. **(Доўгія апладысменты).**

Дазвольце другую сесію Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР VII склікання лічыць адкрытай. **(Доўгія апладысменты).**

Ранішняе пасяджэнне 11 студзеня

ДАКЛАД тав. В. І. МЕЖЛАЎКА

Ранішняе пасяджэнне адкрывае тав. М. І. Калінін. За сталом прэзідыума — тт. Пятроўскі, Чубар, Жданаў, Чарвякоў, Мусабекаў, Файзула Хаджаеў, Рахімбаеў, Айтакаў, Хрушчоў, Акулаў, Шверпік, Уншліхт, Хацкевіч, Кісялёў, Галадзед.

Слова для даклада па першаму пункту парадку дня сесіі — аб народнагаспадарчым плане Саюза ССР на 1936 год — прадастаўляецца намесніку старшыні [illegible] наркома СССР тав. **В. І. Межлаўку.** Зала сустракае яго доўгімі шумнымі апладысментамі.

У сваім яркім дакладзе тав. Межлаук разгортвае карціну грандыёзнага будаўніцтва ў Савецкім Саюзе, далейшага велізарнага росту народнай гаспадаркі і культуры ў 1936 годзе. З неаслабнай увагай слухаюць члены ЦВК СССР грунтоўны даклад, у якім [illegible] праграма работы кожнага наркамата [illegible] соцыялістычнага будаўніцтва. Тав. Межлаук асвятляе перспектывы прамысловасці, транспарту, сельскай гаспадаркі, [illegible] і т. д. І кожны раз, калі дакладчык упамінае [illegible] соцыялістычнага будаўніцтва, правадыра народаў тав. **Сталіна,** у зале грыміць бурная авацыя.

Лічбы, якія прыводзіць дакладчык, з незвычайнай нагляднасцю гавораць аб велізарным росце дабрабыту працоўных савецкай краіны. Побач з павелічэннем выплаўкі металу, здабычы вугалю і нафты, выпуску самых рознастайных машын, [illegible]

[illegible] **Межлаўка,** які выказвае непахісную ўпэўненасць, што згуртаваўшыся яшчэ цясней вакол ЦК нашай партыі, вакол вялікага правадыра народаў т. **Сталіна,** мы перавыканаем план 1936 года і яшчэ хутчэй пойдзем насустрач комуністычнаму грамадству.

У апошнюю мінуту

Злёт стаханаўцаў — майстроў вугалю

СТАЛІНО, 11 студзеня. (БЕЛТА). Першы ўседанецкі злёт стаханаўцаў—майстроў вугалю закончыў сваю работу. З вялікай увагай было выслухана паведамленне тав. Саркісава аб рэзультатах праведзенай сярод часткі дэлегатаў анкеты. Алказы на яе з'явіліся бліскучай ілюстрацыяй да выступлення таварыша Сталіна на нарадзе рабочых і работніц—стаханаўцаў. Каля 200 майстроў вугалю рыхтуюцца стаць горнымі інжынерамі і тэхнікамі. 287 стаханаўцаў маюць радыёпрыёмнікі, 50—піяніна і т. д. 500 дэлегатаў зарабляюць па 800 руб., у месяц і 300 чалавек—па 1000 рублёў.

Нам. начальніка Галоўвугалю тав. **Бажанаў** паведамляе, што тав. Орджанікідзе прэміраваў стаханаўцаў Данбаса, лепшых кіраўнікоў шахт і арганізацый 50-ю аўтамашынамі, 25-ю матацыкламі, 500 веласіпедамі, а ўсяго 1.075 рэчамі. Такім чынам, усе дэлегаты злёта атрымалі прэміі. Першую легкавую машыну атрымлівае Алексей Стаханаў.

Злёт выбраў дэлегацыю стаханаўцаў Данбаса на злёт гарнякоў-стаханаўцаў вугольных раёнаў Усхода, які адкрываецца ў Кузбасе.

Пад доўгую, бурную авацыю прыняты зварот да таварыша Сталіна. Стаханаўцы Данбаса абавязаліся ўсім **выканаць пяцігодку за чатыры гады** і выклікалі на спаборніцтва шахцёраў Кузбаса. Доўга не змаўкалі авацыі па адрасу правадыра народаў таварыша Сталіна.

Пасланы таксама прывітанні таварышам Молатаву, Орджанікідзе, Варашылаву, Касіору, Постышаву, Пятроўскаму і Любчэнка.

ЗАЯВА ТАВ. КОЧЭТАВА АБ ЗАКУПКАХ СССР У ЯПОНІІ У КОШТ ПЛАЦЯЖОЎ ЗА ПЕРАДАЧУ КУЧ

ТОКІО, 9 студзеня. (БЕЛТА). Большасць японскіх кіруючых газет апублікавалі заяву гандлёвага прадстаўніка СССР у Японіі тав. Кочэтава прадстаўнікам друку па поваду аперацый па размяшчэнню совецкіх заказаў у кошт перадачы КУЧ.

Указаўшы, што аперацыі гандлёвага прадстаўніцтва СССР па размяшчэнню заказаў у асноўным закончаны 20 снежня, Кочэтаў заявіў, што **«агульная сума размешчаных заказаў складае каля 92 млн. іен.** Астатняя сума рэзервавана часткова для расходаў па дастаўцы тавараў і для некаторых дадатковых здзелак, па якіх зараз вядуцца перагаворы з фірмамі. Дагаворы па гэтых здзелках будуць, відаць, аформлены ў бліжэйшыя дні.

Закупленыя тавары прадстаўляюць вельмі рознастайны і вялікі асартымент, прычым гандлёвым прадстаўніцтвам усяго заключана каля 6 тыс. дагавароў з 150 японскімі фірмамі.

У асноўным усе дагаворы былі заключаны пры нармальных камерцыйных умовах».

ГЕРМАНСКАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ ЗАНЯЦЦІ МАКАЛЕ АБІСІНЦАМІ

БЕРЛІН, 11 студзеня. (БЕЛТА). Аддыс-абебскі карэспандэнт германскага інфармацыйнага бюро паведамляе, што згодна самых апошніх вестак, абісінскія войскі занялі горад Макале.

Учора раніцою правае крыло абісінскіх войск пад камандаваннем раса Сейюма перайшло ў рашучае наступленне і пасля жорсткіх баёў, у часе якіх Макале некалькі раз пераходзіў з рук у рукі, к позняму вечару абісінцам удалося канчаткова заняць Макале. Абісінцамі захвачана ў Макале многа палонных, зброі, ваенных запасаў і іншых трафеяў.

ЗАКРЫЛАСЯ УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА ПА УЗДЫМУ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ ПРЫ ЦК КП(б)Б

На ранішнім пасяджэнні 11 студзеня прадаўжаліся спрэчкі па дакладах тт. Картукова і Бенека.

Наш раён, — гаворыць сакратар Касцюковіцкага райкома КП(б)Б т. **Лісковіч,** — вышаў у гэтым годзе па выкананню ўсіх гаспадарча-палітычных кампаній на адно з першых месц у Беларусі. Але мы не лічым сябе перадавікамі, бо ўраджайнасць у нас не вышэй мінулага года.

У гэтым годзе — прадаўжае т. Лісковіч — мы ставім задачу павысіць ураджайнасць на 40—50 проц. Аб тым, што гэта магчыма, паказваюць дасягненні асобных калгасаў і брыгад нашага-ж раёна.

— Параўнаўча з мінулым годам выпрацоўка на трактары рэзка павысілася, — гаворыць дырэктар Рэчыцкай МТС т. **Глезіна.**—Але калі мы параўноўваем вышэйшую выпрацоўку ў нас на адзін трактар ХТЗ з выпрацоўкай брыгады Валошына і Пашы Ангелінай, то пераконваемся, што мы вельмі адстаем. Перашкаджае нашай рабоце недахват прычэпнага інвентару.

Тав. Глезіна падкрэслівае, што дырэктары МТС павінны падрыхтаваць, добра вывучыць і ведаць людзей, не толькі трактарыстаў, але і калгаснікаў.

У канцы ранішняга пасяджэння выступіў т. **Шчарбакоў** (БелАН).

Пытанне аб сельскагаспадарчай навуцы, гаворыць т. Шчарбакоў, зараз пастаўлена востра на нарадзе, скліканай ЦК ВКП(б) і саюзным урадам.

Мы ў БССР маем 14 навукова-даследчых інстытутаў, якія працуюць у галіне сельскай гаспадаркі, 300 навуковых работнікаў, з якіх больш 20 прафесары.

Мы навучыліся ўжо падбіраць актуальную тэматыку, высоўваць праблемы. А вось папрацаваць над тым, каб ажыццявіць гэту праблему ў калгасе, соўгасе, гэта большасць навуковых работнікаў не лічаць для сябе абавязковым. Гэту косначсць трэба пераламаць, дабіцца, каб кожны навуковы работнік сваю распрацаваную праблему давёў да калгасніка, правяраў, як яна праводзіцца ў жыццё, удасканальваў яе.

***

Першым на вячэрнім пасяджэнні выступіў намеснік наркома земляробства БССР т. **Кароўнікаў,** які падзяліўся ўражаннямі беларускай дэлегацыі калгаснікаў і калгасніц у часе наведвання калінінскай ільнаводчай выстаўкі. Тав. Кароўнікаў падрабязна спыняецца на значэнні выстаўкі і таго карыснага, што трэба перанесці з практыкі Калінінскай вобласці па барацьбе за лён у калгасы БССР.

Шумнымі апладысментамі сустрэла нарада дырэктара соўгаса імя Калініна ордэнаносца т. Гарбуза.

— Перш за ўсё,—пачынае сваю прамову т. **Гарбуз,** — дазвольце перадаць шчырую падзяку нашай партыі, ураду і ў першую чаргу таварышу Сталіну за высокую ўзнагароду. Гэтыя словы т. Гарбуза пакрываюцца апладысментамі ўсёй нарады.

Далей ён падрабязна расказвае аб сваім вопыце і шляхах, якія прывялі соўгас да вялікіх поспехаў у павышэнні ўраджайнасці.

Сакратар ЦК ЛКСМБ тав. **Аўгустайціс** у сваёй прамове вызначыў асноўную задачу комсамола ў барацьбе за ўздым ураджайнасці, за ажыццяўленне задачы, пастаўленай таварышам **Сталіным.**

— Комсамол вырасціў нямала стаханаўцаў. Але галоўнейшая наша задача на бліжэйшы перыяд,—гаворыць тав. Аўгустайціс,— гэта падрыхтаваць кадры камбайнераў, такія кадры, якія здолеюць асядлаць усю складаную тэхніку камбайна.

Тав. **Аўгустайціс** падрабязна спыніўся на задачах выхавання калгаснай моладзі.

Аб пастаноўцы культурна-масавай работы ў калгасах у сувязі з барацьбой за ўздым ураджайнасці гаварыў у сваёй прамове загадчык аддзела палітасветработы і навукі ЦК КП(б)Б тав. Дзяшко.

Спатканы бурнымі апладысментамі сакратар ЦК КП(б)Б тав. Н. Ф. **Гікало** надзвычай ярка і чотка акрэсліў задачы, якія стаяць зараз у пачатку 1936 года перад сельскай гаспадаркай.

Апошнія словы тав. **Гікало,** прысвечаныя кіраўніку і арганізатару нашых перамог вялікаму **Сталіну,** пад кіраўніцтвам якога адсталая ў мінулым Беларусь стала ордэнаноснай, пад кіраўніцтвам якога будуць вырашаны ўсе задачы, якія стаяць перад нашай краінай, былі пакрыты бурнымі апладысментамі ўдзельнікаў усёй нарады. Усе ўстаюць. Воклічы ў гонар таварыша **Сталіна.**

Пасля прамовы таварыша Гікало нарада скончыла сваю работу.

Прамова ордэнаносца тав. БЛЯХЕРАВАЙ Р. М.

АГРАНОМ ПЕРШАЙ МЕНСКАЙ МТС

Таварышы, у Маскве на нарадзе майстроў высокіх ураджаяў мы атрымалі высокія ўзнагароды. Мы пастараемся сваёй адданай работай у барацьбе за ўраджай, сваім удзелам у тым, каб дабіцца 7—8 мільярдаў пудоў хлеба, аб якіх гаварыў таварыш **Сталін,** апраўдаць гэту высокую ўзнагароду.

Для нас, узнагароджаных, шлях ужо вырашан, мы ўжо ў Маскве вызначылі сабе шлях, што звароту да тых ураджаяў, якія мы мелі нават у гэтым годзе, для нас ужо не можа быць. **(Бурныя апладысменты).**

Я перайду прама да пытання агратэхнікі таму, што я працую аграномам.

Усе, што выступалі на нарадзе, на якой я была, прыехалі з добрымі паказальнікамі: 200—180 пудоў з гектара. Гаварылі, што гатунковае насенне дало павышэнне ўраджайнасці, але трэба гэта гатунковае насенне ўмець выкарыстаць.

Мы звычайна пачынаем рыхтаваць насенны матэрыял не зараз, не з вясны, а рыхтуем яго восенню, за месяц да пасеву. Існуе пагаворка, што «ад дрэннага насення не будзе добрага племя». Гэта зусім правільна.

Калі мы пачнем выдзяляць насенныя ўчасткі зараз-жа, калі старшыня калгаса з брыгадзірамі падшукаюць добрае месца, угнояць гэта месца і пасеюць лепшым ачышчаным насеннем, калі старшыня калгаса будзе ведаць, што гэта ўчастак для насення, ён прапалку лішні раз правядзе, каб не было пустазелля, ён яго даскназала ўбярэ, не ўбярэ яго зялёным,— у выніку ён пачне насенны матэрыял падрыхтоўваць не ў канцы, а ў пачатку года і атрымае выдатны адсартаваны матэрыял.

Мы павінны павесці рашучую барацьбу з пустазеллем, бо яно на многа паніжае ўраджайнасць.

Некалькі слоў аб трыерах. Іх яшчэ ў нас мала, але мы і наяўныя трыеры вельмі дрэнна выкарыстоўваем. Слаба рыхтуем кадры. Складаныя трыеры часта даручаюцца людзям, якія не добра знаёмы з гэтымі машынамі. Мы абавязаны нястомна вучыць людзей, узбройваць іх тэхнікай.

Трыеры ў нас добрыя. Але бяда ў тым, што мы не ведаем тэхнікі трыера і не можам вызначыць, які ў нас трыер, і таму не патрабуем тое, што нам патрэбна. Далі нам машыну — крупіцца, верціцца, значыць добра, а не крупіцца, то гаворым, што нікуды нягодная. **(Смех).**

А Белсельснаб замест таго, каб прадаваць трыеры з двума цыліндрамі ржана-пшанічным і ячмене-аўсяным, ён (Белсельснаб) прадае трыеры з адным цыліндрам, а другі цыліндр прыстасоўвае да другога трыера. Атрымліваецца, што на адным трыеры можна ачышчаць ячмень і авёс, а на другім жыта і пшаніцу. **(Смех).**

Другое пытанне, якое я хачу закрануць, гэта аб гатунковым насеннаводстве. Я хачу абвінаваціць нашы навукова-даследчыя ўстановы, якія, не ў крыўду будзь ім сказана, не дапамагаюць нам у рабоце, асабліва ў справе насеннаводства. Таварыш **Сталін** сказаў, што справа насеннаводства надзвычай заблытаная. Разблытаць гэту справу—гэта вялікі гонар усіх нас.

Вось у адносінах гатунковага насення. Ёсць у нас і добрыя паказальнікі. У нас ячмень «вяцкі» ў калгасе «Чырвоны партызан», Падгальскага сельсовета, даў 27 цэнтнераў на асобных участках, а ў сярэднім 25 цэнтнераў з гектара. Калі ласка, таварыш **Бенек,** дайце нам яго пабольш, мы яго возьмем. Маскоўскі авёс — выдатны, дайце пабольш. Жыта «вятка» — выдатнае жыта, возьмем колькі хочаце.

Пшаніца «Цэзіум» ва ўмовах нашага раёна дала нізкі ўраджай. Мне здаецца, што для нас падыходзіць лепш пшаніца «Лютэсцэнс». Прашу, тав. **Бенек,** дайце нам гэту пшаніцу.

З зернавымі ўвогуле справа нядрэнная, але патрэбна, як сказаў таварыш **Якаўлеў,** быць майстрамі ў гэтай справе, трэба майстэрскі падбіраць гэтыя гатункі, а не механічна падыходзіць да ўсіх раёнаў.

Я хачу спыніцца яшчэ на адным мерапрыемстве — на веснавым баранаванні азімых. Гэта мерапрыемства ў нас, у Беларусі, не праводзіцца. Я заяўляю, што і ў нашых умовах, ва ўмовах Беларусі баранаванне дае добрыя вынікі і баранаванне патрэбна практыкаваць у шырокім маштабе.

Бенек. І галоўнае своечасова.

І яшчэ адна рэч. Не думайце, што баранаванне патрэбна для таго, каб захаваць вільгаць. Нам-жа патрэбна структуру глебы ствараць, і ў гэтых адносінах нам баранаванне дасць многа.

Праф. Дарожкін. На 40 проц. змяншаецца пустазелле.

Гэта верна.

Другое мерапрыемства, якое ў нас, у Беларусі, вельмі мала праводзіцца і якое дае вялікі эфект, — гэта лушчэнне сцерні. Хто займаецца лушчэннем сцерні? Ніхто. А чаму гэта атрымліваецца? Таму, што мы не патрабуем, каб людзі займаліся высокай агратэхнікай. Калі мы мінімум агратэхнікі прыменім, я ўпэўнена, што мы не толькі павысім ураджайнасць на 2 цэнтнеры з гектара, а куды больш.

У нашым раёне папараў не так многа. У нашай МТС 33 калгасы маюць севазвароты. Ці ў ранні тэрміны падымаецца папар? Не. Да самага апошняга часу даюць хадзіць жывёле па гэтаму папару, а калі ўсе тэрміны прайшлі, пачынаюць папар падымаць. Гэта «очковтирательство», а не папар. Такі папар, які служыць для пасбішча жывёлы, не гадзіцца.

Коратка скажу аб яравізацыі. Яравізацыя—гэта такі метад апрацоўкі насення, які дае высокі ўраджай. У нас няма падрыхтаваных людзей для таго, каб правесці яравізацыю. Гэта адказная работа. Я сама ў гэтым годзе ў сваім раёне праводзіла яравізацыю і не ва ўсіх калгасах у мяне атрымаліся ўдалыя рэзультаты. Гэта мерапрыемства па яравізацыі нам прыдзецца ва ўмовах Беларусі шырока практыкаваць, і давайце рыхтаваць людзей, пачынаючы ад Наркамзема.

Голас з залы. Раскажыце аб тэхніцы яравізацыі.

Я прывяду прыклад па пшаніцы. Бярэцца цэнтнер пшаніцы, гэты цэнтнер пшаніцы патрэбна ўвільгоціць 31 кілаграмам вады. Гэты 31 літр вады ўліваецца ў 3 тэрміны. Пасля таго, як у 3 прыёмы ўвальюць гэту ваду, патрэбна сачыць, каб тэмпература была 10—12 градусаў на працягу 10 гадзін, а пасля тэмпературу панізіць. Яравізацыя праводзіцца 5—6 дзён, пасля чаго высяваем яравізаванае насенне ў глебу.

Тав. **Бенек** гаварыў, што навуковыя ўстановы ў галіне барацьбы са шкоднікамі зернавых нічога не зрабілі. Між тым пратручванне насення ў нас праводзіцца не поўнасцю. Ці выкарыстоўваем мы тое, што ведаем? Ці пратручваем мы насенне?

Я праводзіла ў гэтым годзе апрабацыю. У мяне 10—15 проц. зернавых заражана галаўнёй. Пратручванне не праводзяць.

Аб агратэхвучобе. Тут таварышы гаварылі аб 40 гуртках у раёне. Таварыш **Каменштэйн** выступаў і трэба сказаць, што мне спадабалася яго выступленне. Ён даў разгорнуты план дзеянняў, што яны думаюць рабіць у справе павышэння ўраджайнасці.

Гікало. Правільна.

У мінулым годзе я кіравала гуртком агратэхвучобы. Была вялікая цякучасць сярод гуртковых, што не дало магчымасці падрыхтаваць кваліфікаваных людзей. Раённыя арганізацыі павінны памагчы нам наладзіць у калгасах вучобу. Аграномы, бясспрэчна, прымуць актыўны ўдзел у падрыхтоўцы кадраў.

Мы, аграномы, павінны самі вучыцца. Не ўсе з нас яшчэ добра працуюць. І я, трэба сказаць, недастаткова яшчэ добра працую, каб адпавядаць усім запатрабаванням калгасаў. А людзі ў калгасах растуць з кожным днём, яны прад'яўляюць нам усё новыя і новыя патрабаванні. У гэтай справе, у пытанні вучобы аграномаў, раённыя партыйныя арганізацыі, райвыканкомы павінны нам дапамагчы.

Трэба і да аграномаў адносіны больш чула. Яны могуць даць вельмі многа, але патрэбна імі кіраваць, а мы заўсёды гатовы працаваць так, як гэтага патрабуе наша партыя, наш вялікі правадыр таварыш **Сталін.** Вось усё, што я хацела сказаць. **(Доўгія апладысменты).**

АКРУГОВАЯ НАРАДА СТАХАНАЎЦАЎ

МАЗЫР, 11 студзеня. **(Спец. кар. «Звязды» па тэлефону).** 20 студзеня ў Мазыры склікаецца акруговы злёт стаханаўцаў сельскай гаспадаркі і прамысловасці. Напярэдадні акруговага злёта адбудуцца раённыя злёты стаханаўцаў.

У калгасе імя Варашылава, Тураўскага раёна, старшынёй якога працуе ордэнаносец т. **Блоцкі** і таксама працуе ордэнаносец т. **Юхневіч,** напярэдадні раённага злёта была праведзена вытворчая нарада. На нарадзе калгаснікі абгаварылі мерапрыемствы па ўзняццю ўраджайнасці.

Калгаснікі звярнуліся да ўсіх калгасаў, брыгад і звенняў палескіх раёнаў з заклікам разгарнуць барацьбу за высокі ўраджай, каб зняць сёлета з кожнага гектара 25—30 цэнтнераў зернавых, 4—5 цэнтнераў ільну, 250 цэнтнераў бульбы і 500 цэнтнераў буракоў.

Р. ФРАЛОЎ.

ПРЭМІІ ЗА БЕЗАВАРЫЙНУЮ РАБОТУ

Згодна загада тав. Кагановіча машыністы, не меўшыя аварый на працягу 1935 года, падлягаюць прэміраванню.

У дзень ударніка загадам начальніка МББ чыг. тав. **Русанава** за безаварыйную работу прэміраваны месячным акладам 14 машыністаў менскага паравознага дэпо.

Сярод прэміраваных лепшыя крываносаўцы дэпо тт. **Арыстаў, Клімовіч, Пфлянбаўм, Тачыловіч** і інш.

ДЗЕНЬ УДАРНІКА на менскіх прадпрыемствах

ЗАВОД ІМЯ КІРАВА

Учора ў адзнаку дня ўдарніка на заводзе былі праведзены стаханаўскія суткі. Першая змена выканала зменны план на 290 проц. Лепш за ўсіх працаваў механа-зборачны цэх (начальнік цэха **Мацюш,** тэхнарук — інжынер **Гершун),** які выканаў зменнае заданне на 362 проц. Кавальскі цэх зменны план выканаў на 204 проц., ліцейны — на 211 проц.

ЗАВОД ІМЯ ВАРАШЫЛАВА

Учора праведзены стаханаўскія суткі. Сярэдняе выкананне норм рабочых 1 змены ўсяго завода — 170 проц.: па шырспажыву 205 проц., загатоўчаму — 213, кацельнаму — 199, ліцейнаму — 197, токарнаму — 154 і слясарнаму — 168.

Ідзе падрыхтоўка да стаханаўскай пяцідзёнкі ў ліцейным і загатоўчым цэху, якая будзе праводзіцца з 17 студзеня.

ЗАВОД ІМЯ МОЛАТАВА

На дрэваапрацоўчым заводзе **імя Молатава** ўчора праводзіліся стаханаўскія суткі. Першая змена выканала план на 226 проц. Сярэдняе выкананне нормы ўсімі рабочымі — 251 проц., стаханаўцамі — 286 проц.

Другая змена выканала план на 173,5 проц., сярэдняе выкананне нормы ўсімі працаваўшымі рабочымі — 201 проц., стаханаўцамі — 245 проц.

Завод пачынае рыхтавацца да стаханаўскай пяцідзёнкі, якая будзе праводзіцца з 18 па 23 студзеня.

ДОБРУШСКІ ЦЭЛЮЛОЗНЫ ЗАВОД

10 студзеня правялі ў другі раз стаханаўскія суткі на цэлюлозным заводзе. Зварана 56 тон цэлюлозы пры плане 40,7 тоны. 11 студзеня праводзім стаханаўскія суткі ва ўсіх цэхах папяровай фабрыкі.

ГАЙСІН.

ПЛАН І НАШЫ ЗАДАЧЫ

Даклад старшыні СНК Саюза ССР тав. В. М. МОЛАТАВА аб народна-гаспадарчым плане 1936 года на II сесіі ЦВК Саюза ССР

I. ДА ВЫНІКАЎ МІНУЛАГА ГОДА

Таварышы!

Вынікі 1935 года, сапраўды выдатнага года, мы падводзім некалькі асобым спосабам. Шматлікія і нярадка вельмі шырокія нарады з мясцовымі таварышамі па розных пытаннях прамысловасці, транспарту і сельскай гаспадаркі былі ў значнай меры прысвечаны гэтым вынікам і разам з тым далейшым задачам, якія стаяць цяпер перад намі.

Першая ўсесаюзная нарада стаханаўцаў прамысловасці і транспарту палажыла, так сказаць, пачатак падвядзенню гэтых вынікаў. Нарада па будаўніцтву адыграла вялікую ролю ў пастаноўцы новых задач у гэтай галіне. Нядаўні пленум Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) не толькі падвёў першы вынік стаханаўскага руху, але і намеціў новыя задачы велізарнай важнасці па прамысловасці і транспарту.

Кожнаму таксама зразумела, якое вялікае значэнне мелі нарады з перадавымі камбайнерамі, а затым з трактарыстамі, машыністамі малатарань і з работнікамі калгасаў і саўгасаў, даўшымі высокую ўраджайнасць па зернавых культурах. Толькі што закончылася нарада з работнікамі машына-трактарных станцый па пытаннях паляпшэння вытворча-фінансавай дзейнасці МТС.

Велізарнае значэнне для папулярызацыі лепшых людзей вёскі, якія вызначыліся ў барацьбе за высокую ўраджайнасць буракоў і бавоўны, мелі сустрэчы кіруючых работнікаў партыі і ўрада з пяцісотніцамі бурачных раёнаў, а таксама з прадстаўнікамі бавоўняных калгасаў і саўгасаў з Узбекістана, Туркменістана, Таджыкістана, Казакстана і Кара-Калпакіі.

Што ў даным выпадку мы маем справу сапраўды з вынікамі буйнейшага значэння, відаць ужо з таго факту, што сотні і нават тысячы нізавых работнікаў сельскай гаспадаркі, прамысловасці і транспарту вярнуліся з Масквы ўзнагароджанымі вышэйшай узнагародай Савецкага Саюза — ордэнам Леніна, ордэнам Працоўнага сцяга і ордэнам «Знак пачота». (Апладысменты).

Перайду да канкрэтных даных аб рэзультатах мінулага года.

Пачну з **прамысловасці.**

План 1935 года намячаў павелічэнне прадукцыі па ўсёй прамысловасці супроць папярэдняга года на 16 проц. Даныя аб выніках мінулага года гавораць аб тым, што наша прамысловасць павялічыла сваю прадукцыю не на 16, а на 20,4 проц. Гэта азначае, што па прамысловасці ў цэлым план перавыканан на 5 проц.

Асабліва важна тая акалічнасць, што ў мінулым годзе па ўсіх саюзных наркаматах прамысловасці план перавыканан: па Наркамцяжпрому план выканан на 107 проц., па Наркамлесу — на 103 проц., па Наркамлегпраму — на 102 проц. і па Наркамхарчпрому — на 111,5 проц. Перавыканалі таксама свае планы буйнейшыя наркаматы мясцовай прамысловасці: як па РСФСР, так і па УССР планы мясцовай прамысловасці выканаты на 103 проц.

Па **транспарту мы таксама мэем** перавыкананне ўстаноўленага плана транспартнымі наркаматамі.

Чыгуначны транспарт даў агульнае павелічэнне перавозак грузаў за мінулы год на 23 проц. і перавыканаў устаноўлены план на 9 проц. Водны транспарт даў павелічэнне перавозак на 21 проц. і перавыканаў план на 9 проц. Такія поспехі па транспарту, асабліва па чыгуначнаму, мы маем упершыню за апошнія гады.

Па **сельскай гаспадарцы** мы таксама маем выдатныя поспехі па рашаючых галінах.

Ураджай зернавых даў нам звыш 5,5 млрд. пудоў хлеба, прычым загатоўкі, уключаючы і закупкі зернавых культур, забяспечылі значнае павелічэнне дзяржаўных запасаў хлеба і былі праведзены ў больш кароткі тэрмін, чым раней.

Асабліва значна ўзрасла прадукцыя бавоўны і цукровых буракоў.

Па бавоўне-сырцу мы атрымалі павелічэнне супроць мінулага года на 45 проц., што дало магчымасць перавыканаць устаноўлены дзяржаўны план на 12 проц. Па цукровых бураках мы атрымалі павелічэнне супроць мінулага года на 43 проц., што дазволіла перавыканаць дзяржаўны план на 6 проц. з лішкам. Хоць план загатовак па ільну яшчэ цалкам не выканан, галоўным чынам з-за дрэннай работы некаторых абласцей, але выкананне агульнадзяржаўнага плана па загатоўках ільну можна лічыць забяспечаным.

Буйнейшае значэнне маюць поспехі ў галіне **жывёлагадоўлі.**

У параўнанні з 1934 годам мы атрымалі наступнае павелічэнне пагалоўя жывёлы: па конях амаль на 5 проц., па буйнай рагатай жывёле — на 18 проц., па авечках і козах — на 25 проц., па свіннях — на 38 проц. Праўда, план 1935 года па конях выканан толькі на 94 проц., але па буйнай рагатай жывёле, свіннях, авечках і козах гэты план перавыканан. Такім чынам, жывёлагадоўля ў нашай краіне канчаткова стала на шлях шпаркага ўздыму. Большасць абласцей Савецкага Саюза ніколі яшчэ не мела такога шпаркага росту пагалоўя жывёлы, як у прайшоўшым годзе.

Наша краіна за мінулы год атрымала велізарны прырост прадукцыі як па прамысловасці, так і па сельскай гаспадарцы, і хоць ёсць яшчэ не мала слабых месц і адсталых галін народнай гаспадаркі, — рэзультаты мінулага года пераўзышлі наметкі плана.

Але самым важным вынікам мінулага года з'яўляецца стаханаўскі рух у прамысловасці і на транспарце. Ён з'яўляецца рэзультатам перамогі соцыялізма ў нашай краіне і вядзе да цэлай рэвалюцыі ў прамысловасці і на транспарце, адкрываючы першую старонку высокага ўздыму соцыялістычнай прадукцыйнасці працы рабочых і работніц.

Яркім прыкладам таго, што дае стаханаўскі рух на практыцы, можа служыць Данбас, дзе зарадзіўся гэты рух.

У жніўні месяцы мінулага года, яшчэ, значыць, **да стаханаўскага руху,** здабыча вугалю ў Данбасе склала 5 млн. 500 тыс. тон. Між тым, у снежані месяцы, **калі стаханаўскі рух ужо разгарнуўся,** было здабыта 7 млн. 125 тыс. тон вугалю ў Данбасе. Гэта, значыць, што за якіх небудзь чатыры месяцы, без павелічэння колькасці занятых рабочых, месячная здабыча вугалю ў Данбасе ўзнялася на 1.625 тыс. тон, г. зн. на 100 мільёнаў пудоў. Значэнне такога павелічэння здабычы вугалю відно хоць-бы з таго, што ў снежані 1913 года, калі Данбас быў вядомы ва ўсім свеце як буйнейшы дабытчык каменнага вугалю, уся здабыча вугалю ў Данбасе складала толькі 2.275 тыс. тон. Напомню яшчэ адзін факт, што за снежань 1925 года Данбас даў усяго 1.604 тыс. тон, г. зн. менш, чым тая прыбаўка вугалю, якую даў стаханаўскі рух у снежані 1935 года параўнаўча з жніўнем таго-ж года.

Рэзультаты работы прамысловасці ў мінулым годзе забяспечылі перавыкананне адпаведнага задання другой пяцігодкі па буйнай прамысловасці — на 3 проц., па прамысловасці ў цэлым — на 1 проц. Гэта перавыкананне адбылося за кошт прамысловасці Наркамцяжпрома, дзе яно складае 10 проц., і прамысловасці Наркамхарчпрома, дзе перавыкананне складае 12 проц. Побач з гэтым мы мелі недавыкананне заданняў другой пяцігодкі на 1935 год як па Наркамлегпраму (94 проц. плана), так і па Наркомлесу (таксама 94 проц. плана).

Значна перавыканаў план другой пяцігодкі чыгуначны транспарт, перавозкі грузаў якога ў мінулым годзе перавысілі заданні другой пяцігодкі на 16 проц.

У адносінах сельскай гаспадаркі штогоднія заданні даваліся толькі па жывёлагадоўлі. Даныя за 1935 год паказваюць, што мы яшчэ не выконваем заданняў другой пяцігодкі па пагалоўю жывёлы, але па буйнай рагатай жывёле мы ўжо перавыканалі заданне другой пяцігодкі (101 проц.).

Чым вытлумачыць вялікія поспехі мінулага года ва ўздыме народнай гаспадаркі? Дзе іх аснова?

Адказ на гэта пытанне выцякае з жывых фактаў і перш за ўсё з таго, чаму нас вучыць стаханаўскі рух. Стаханаўскі рух паказаў, што мы не толькі тэхнічна пераўзброілі народную гаспадарку, але і стварылі ўжо вядомыя кадры, якія добра валодаюць новай тэхнікай.

Таварыш Сталін у прамове на стаханаўскай нарадзе сказаў:

«Новыя людзі з рабочых і работніц, асвоіўшыя новую тэхніку, паслужылі той сілай, якая аформіла і рушыла наперад стаханаўскі рух».

Колькі гэтых новых людзей мы ўжо маем у даны час, у якіх раёнах і ў якіх абласцях, можна меркаваць па поспехах стаханаўскага руху. Але іменна гэтыя кадры новых людзей сваёй стаханаўскай работай пацвердзілі ўказанне таварыша Сталіна, што «ўпор павінен быць зроблен цяпер на людзях, на кадрах, на работніках, аўладаўшых тэхнікай», што цяпер «кадры вырашаюць усё».

Вядомыя **кадры** новых людзей, аўладаўшых новай тэхнікай, былі **створаны** за апошні год. Яны і былі рашаючай сілай у апошніх буйнейшых поспехах у народнай гаспадарцы.

Стаханаўскі рух, які ахапіў усе галіны прамысловасці, транспарту, а таксама ў пэўнай меры і сельскую гаспадарку, і які за кароткі час вылучыў наперад тысячы новых людзей, за якімі нельга не прызнаць вялікіх дасягненняў у аўладанні тэхнікай, — гэты стаханаўска-вінаградаўска - крываносаўска-дземчэнкаўскі рух усім сваім размахам паказаў, што тут мы маем справу з пачаткам агульнага культурна-тэхнічнага ўздыму рабочага класа, а часткова ўжо і калгаснага сялянства.

І так, мы ведаем, у чым заключаецца ключ шпаркага ўздыму народнай гаспадаркі ў цяперашні перыяд. Але каб паўней характэрызаваць умовы, забяспечыўшыя поспехі мінуўшага года, трэба спыніцца яшчэ на наступных важных момантах.

Па-першае, вялікае значэнне для ўздыму ўсёй народнай гаспадаркі мелі **поспехі чыгуначнага транспарту.** Дзякуючы гэтаму, значна палепшылася снабжэнне прамысловасці сыравінай і апалам, падняліся перавозкі будматэрыялаў, наладзілася абслугоўванне прамысловасцю сельскай гаспадаркі, транспарт стаў паспяхова спраўляцца з задаволеннем прад'яўляемых да яго заданняў па перавозках. Паскораны кровезварот у народна-гаспадарчым арганізме ва многім дапамагаў росту народнай гаспадаркі.

Чыгуначны транспарт дабіўся гэтага велізарным размахам арганізатарскай работы, упартай барацьбой за працоўную мабілізацыю сіл і за дысцыпліну, настойлівым правядзеннем мер па тэхнічнай рэканструкцыі і ўсямерна му матэрыяльна-тэхнічнаму аснашчэнню чыгунак. Усім нам добра вядома роля тав. Кагановіча ў гэтай справе. **(Доўгія апладысменты).**

Я не гавару ўжо аб ролі таварыша Сталіна ў гэтай першай за апошні час буйнай перамозе чыгуначнага транспарту. Гэта і без таго ўсім нам добра вядома. **(Бурныя апладысменты, якія пераходзяць у авацыю. Усе ўстаюць).**

Чыгуначны транспарт перастаў тармазіць рост народнай гаспадаркі і ўсё больш становіцца адной з рашаючых, па-сапраўднаму вядучых сіл уздыму нашага будаўніцтва.

Па-другое, буйную ролю ў поспехах мінулага года адыгрывала **развіццё грашовай гаспадаркі.** Гэта развіццё мела тым большае значэнне, што ў мінулым годзе мы мелі значнае **ўмацаванне рубля.**

Для развіцця грашовай гаспадаркі мелі рашаючае значэнне ліквідацыя картачнай сістэмы на хлеб і іншыя прадукты і замена сістэмы атаварвання сельскагаспадарчых загатовак пераходам да новых цэн. Ліквідацыя картак і ўстанаўленне адзіных цэн на харчовыя прадукты зрабілі грашовую заработную плату асноўным стымулам для рабочага. Хутка стала ўкараняцца прагрэсіўна-здзельная аплата працы на фабрыках і заводах. Гэта адыграла вялікую ролю і ў развіцці стаханаўскага руху. Без развіцця грашовай гаспадаркі і звязанага з гэтым узмацнення ролі заработнай платы, і асабліва прагрэсіўна-здзельнай аплаты працы, мы не мелі-б такога шпаркага развіцця стаханаўскага руху. Інтарэс рабочых да павышэння свайго заработку меў не малаважнае значэнне для разгортвання стаханаўскага руху, і сапраўды заработкі стаханаўцаў сталі рэкорднымі.

Ліквідацыя картак і ўстанаўленне адзіных цэн на харчовыя прадукты прывялі да значнага зніжэння рыначных цэн на гэтыя прадукты. Падлікі паказваюць, што зніжэнне гэтых цэн дасягнула на працягу мінулага года не менш, чым 25—30 проц. Зразумела, што гэта намнога ўзняла ролю грошай у вачах насельніцтва.

Развіццё грашовай гаспадаркі сказалася і ў разгарнуўшайся барацьбе за рэнтабельнасць у прамысловасці. У сувязі з гэтым за работай Макееўскага металургічнага завода імя тав. Кірава сачылі ўсе заводы.

Развіццё грашовай гаспадаркі знайшло сваё выражэнне і ў росце грашовых укладаў як у горадзе, так і на вёсцы. Асабліва хутка сталі расці ўклады калгасаў у дзяржаўным банку.

Аб развіцці грашовай гаспадаркі гаворыць таксама шпаркі рост таваразвароту ва ўсёй краіне.

Паколькі каштоўнасць рубля за мінулы год значна павысілася, побач з гэтым хутка раслі грашовыя даходы рабочых і калгаснікаў, пастолькі зразумела, што развіццё грашовай гаспадаркі ў прайшоўшым годзе адыграла вялікую станоўчую ролю ў поспехах народнай гаспадаркі.

Па-трэцяе, паскарэнне ўздыму народнай гаспадаркі стала магчымым таму, што яно апіралася на **хуткі рост матэрыяльнага добрабыту рабочага класа і калгаснага сялянства.**

Указваючы на карэнні стаханаўскага руху, таварыш Сталін, гаварыў:

«Асновай стаханаўскага руху паслужыла, перш за ўсё, карэннае паляпшэнне матэрыяльнага становішча рабочых. Жыць стала лепш, таварышы. Жыць стала весялей» **(Апладысменты).**

Што гэта сапраўды так, што жыць сапраўды стала лепш і весялей, гэта пасля прамовы таварыша Сталіна на стаханаўскай нарадзе пацвердзілі рабочыя і работніцы, калгаснікі і калгасніцы ва ўсіх кутках нашай краіны. Аб гэтым сведчаць і ўказаныя мною, у сувязі з развіццём грашовай гаспадаркі ў краіне, факты: умацаванне рубля, зніжэнне цэн на харчовыя прадукты, рост укладаў у банкі з боку калгасаў, павелічэнне зберажэнняў гарадскога і вясковага насельніцтва і інш.

Паляпшэнне матэрыяльнага становішча рабочых адыграла велізарную ролю ва ўздыме прадукцыйнасці працы і ў паскарэнні ўсяго нашага гаспадарчага росту. Павелічэнне даходаў калгасаў і калгаснікаў, асабліва ў раёнах тэхнічных культур, а таксама жывёлагадоўлі, у вялікай меры спрыяла разгортванню барацьбы за высокі ўраджай бавоўны, буракоў і т. д.

Правільнай палітыкай большэвіцкай партыі нам удавалася да гэтага часу знайсці патрэбную жыццёвую сувязь паміж інтарэсамі народнай гаспадаркі ў цэлым і паляпшэннем матэрыяльнага становішча рабочых і калгаснікаў. Асаблівае значэнне ў гэтых адносінах маюць вынікі мінулага года.

Да ліку галоўных вынікаў гэтага года трэба аднесці наступнае: стаханаўска-вінаградаўска - крываносаўскі рух, рух пяцісотніц у бурачных раёнах і «трыццатнікаў» у бавоўняных раёнах Узбекістана, вялікія поспехі камбайнераў і т. п., — усё гэта сведчыць аб тым, што ў 1935 годзе больш чым калі-б там ні было, шырокія масы працоўных самі адчулі неразрыўную сувязь поспехаў развіцця народнай гаспадаркі з уздымам іх матэрыяльнага добрабыту.

У гэтым мы бачым прадпасылку найвялікшай важнасці для яшчэ большых поспехаў у 1936 годзе. **(Апладысменты).**

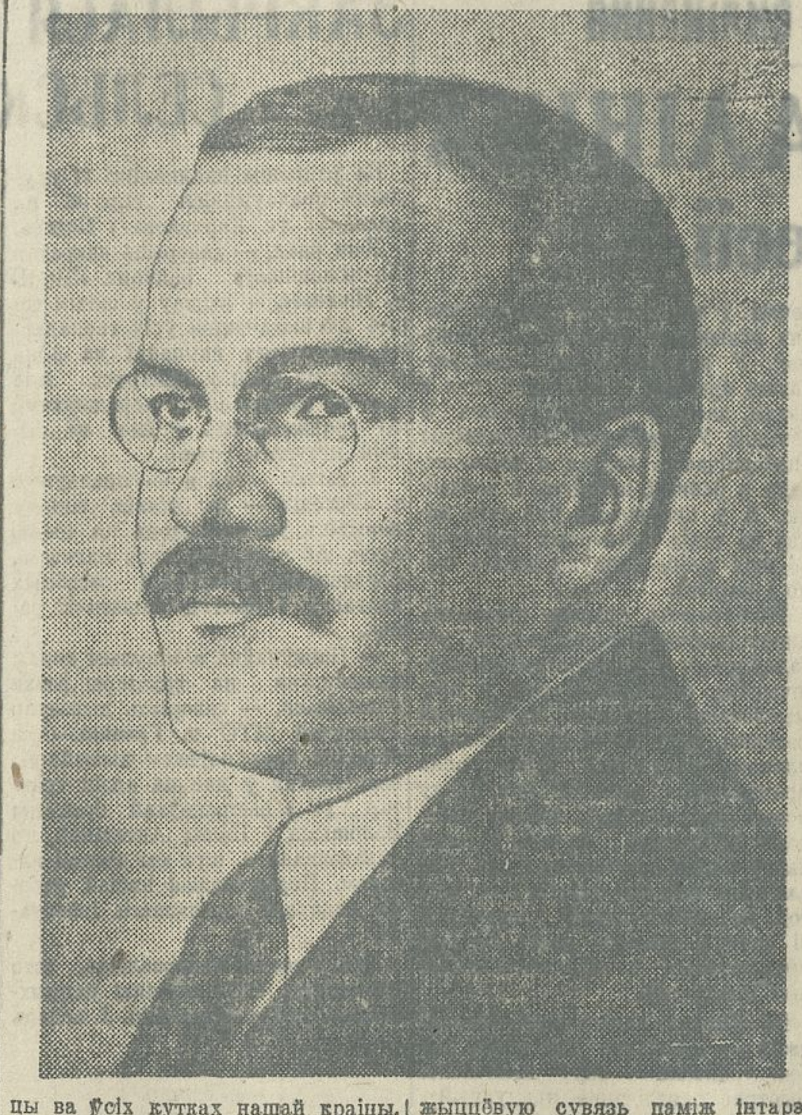

II. ЗАДАЧЫ ЧАЦВЕРТАГА ГОДА ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ

1. Новы ўздым народнаи гаспадаркі, тэхнічная рэканструкцыя і стаханаўскі рух

Народна-гаспадарчы план 1936 года прадстаўляе з сябе гіганцкую праграму.

Па прамысловасці ставіцца задача павелічэння валавой прадукцыі на 23 проц., што павінна забяспечыць краіне атрыманне прамысловай прадукцыі на 81 млрд. руб. Гадавое заданне 1936 года больш чым на 4 проц. перавышае адпаведнае заданне другой пяцігодкі.

За адзін год буйная прамысловасць павінна даць прырост прадукцыі ў памеры 15 млрд. руб. (у цэнах 1926—27 г.). Трэба гэту лічбу параўнаць з 1927 годам, калі ўся валавая прадукцыя буйнай прамысловасці ацэньвалася ў 13,6 млрд. рублёў.

У адпаведнасці з інтарэсамі тэхнічнай рэканструкцыі народнай гаспадаркі, найбольшы абсалютны прырост прадукцыі павінна даць цяжкая прамысловасць.

У нас ідзе стварэнне раду новых галін прамысловасці і будаўніцтва многіх новых прадпрыемстваў, а таксама вялікае будаўніцтва ў галіне транспарту і сельскай гаспадаркі. У нас яшчэ ёсць рад галін прамысловасці, не гаворачы ўжо аб сельскай гаспадарцы, якія знаходзяцца на нізкім тэхнічным узроўні (лесазагатоўкі), ці значна адсталі ад перадавой заграннічнай тэхнікі, што асабліва адносіцца да раду галін лёгкай прамысловасці. Усё гэта вызначыла вялікі тэмп прыросту прадукцыі цяжкой прамысловасці, які складае ў гэтым годзе 26 проц. Асабліва вялікі прырост прадукцыі павінны даць наступныя галіны: грузавыя аўтамабілі — 89 проц., машынабудаўніцтва — 31 проц., пракат — 30 проц., сталь — 28 проц., каменны вугаль — 24 проц. У гэтым годзе чыгуну павінна быць выплаўлена 14,5 млн. тон, сталі 16 млн. тон, пракату 12,2 млн. тон. Гэтым планам забяспечваецца перавага вытворчасці сталі над чыгуном, а таксама значнае падцягванне пракату.

Але найбольшы тэмп росту валавой прадукцыі павінна даць лёгкая прамысловасць, вельмі адстаўшая да апошняга часу ў тэмпах уздыму. Па Наркамлегпрому мы павінны атрымаць павелічэнне прамысловай прадукцыі звыш чым на 29 проц., чаго мы яшчэ ніколі не мелі ў лёгкай прамысловасці і што патрабуе большай арганізаванасці ад работнікаў лёгкай прамысловасці.

Па Наркамхарчпрому і Наркомлесу намечана павелічэнне валавой прадукцыі не менш чым па 22 проц.

План капітальных работ па народнай гаспадарцы на 1936 год вызначан у 32,3 млрд. рублёў. З гэтай сумы на прамысловасць ідзе 14 млрд. рублёў, на чыгуначны транспарт — 4,7 млрд. рублёў, на водны транспарт — 1,5 млрд. рублёў, на сельскую гаспадарку — 2,6 млрд. рублёў (не лічачы капіталаўкладанняў саміх калгасаў), на культурна-бытавое будаўніцтва, уключаючы комунальныя справы, жыллё, асвету, ахову здароўя — 8 млрд. рублёў.

План капітальных работ па цяжкой прамысловасці дае асаблівае павелічэнне ўкладанняў у каляровую металургію, нафтавую прамысловасць і электрабудаўніцтва. Па плану прамысловага будаўніцтва ў цэлым асаблівая ўвага аддана разгортванню прамысловасці, вырабляючай прадметы спажывання, у сувязі з чым план капітальных работ па лёгкай і мясцовай прамысловасці павялічан амаль у два разы, а па харчовай у паўтара раза супроць 1935 года.

У будаўнічым плане гэтага года зойме важнае месца Масква, а таксама Ленінград, з іх планамі агульнай рэканструкцыі, што будзе мець вялікае значэнне для павышэння культуры нашага будаўніцтва ва ўсёй краіне.

Асобай і буйнейшай задачай гэтага года з'яўляецца стварэнне будаўнічай прамысловасці як асобай галіны індустрыі, і патаненне вытворчасці будматэрыялаў і будаўніцтва ў цэлым, для чаго цяпер ёсць асабліва спрыяючыя ўмовы ў сувязі з умацаваннем рубля.

У адносінах **транспарту** план устанаўляе наступныя заданні па чыгунках павелічэнне грузавых перавозак на 15 працэнтаў і сярэднесутачная пагрузка на працягу года — 78,5 тысяч вагонаў; па воднаму транспарту план грузавых перавозак павялічваецца на 18 працэнтаў па рацэ і на 20,5 працэнта па морскаму транспарту.

Будаўнічая праграма чыгуначнага транспарту характэрна радам буйных рэканструкцыйных мерапрыемстваў, што вельмі важна з пункту гледжання яго далейшага росту.

Галоўнай задачай прамысловасці і транспарту ў гэтым годзе з'яўляецца ўмелае, арганізаванае разгортванне стаханаўскага руху на аснове рашэння снежаньскага пленума Цэнтральнага Камітэта ВКП(б). Калі прамысловасць і транспарт здолеюць па-сапраўднаму выканаць ускладзеныя на іх гэтым рашэннем задачы, то гіганцкая праграма гэтага года будзе не толькі выканана, але і перавыканана. **(Бурныя апладысменты).**

Дасягнутыя ўжо намі поспехі па тэхнічнай рэканструкцыі прамысловасці не малыя. Дзякуючы новай тэхніцы з'явіліся ўжо ў нас і новыя кадры, аўладаўшыя гэтай тэхнікай.

«Задача заключаецца ў тым — гаворыцца ў рашэнні пленума ЦК, — каб, карыстаючыся ўсімі навуковымі ведамі і тэхнічным вопытам, накопленымі прамысловасцю, адрашыцца ад недавыкарыстання тэхнікі, немінучага ў капіталістычным грамадстве, дзе рабочы працуе не на сябе, не на калектыў, а на капіталіста, дзе гаспадарка развіваецца не па плану, у інтарэсах усяго народу, а стыхійна, у інтарэсах асобных капіталістаў, пайсці ў нагу са стаханаўскім рухам, узначаліць яго і дапамагчы яму стварыць новую, вышэйшую, у параўнанні з капіталізмам, прадукцыйнасць працы».

Партыя ўказвае разам з тым на неабходнасць «зламаць астаўшаеся супраціўленне стаханаўскаму руху» з боку адсталай часткі гаспадарнікаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў прамысловасці і транспарту, а таксама рашуча выкрываць класава-варожыя элементы, якія па-спрабуюць рабіць варожыя вылазкі супроць стаханаўцаў.

Арганізаваць і ўзначаліць стаханаўскі рух па ўсёй прамысловасці і транспарту — такая наша задача. Тады рады стаханаўцаў будуць расці, а разам з гэтым яшчэ хутчэйшы будзе ўздым народнай гаспадаркі.

Стаханаўцы паказалі на справе, што ўстаноўленыя раней тэхнічныя нормы і праектныя магутнасці, а таксама нормы выпрацоўкі, ва многіх выпадках цяпер ужо не падыходзяць, як устарэлыя, як заніжаныя. Мы маем ужо ў некаторых выпадках такія ўзоры работы стаханаўцаў, якія перавышаюць лепшыя заграннічныя ўзоры па высокай прадукцыйнасці працы і па ўмеламу скарыстанню тэхнікі.

Некаторыя доменныя печы ў нас сталі працаваць не горш і нават лепш заграннічных. Стаханаўцы ў Данбасе ў радзе выпадкаў далі куды больш высокую прадукцыйнасць, чым, скажам, у лепшых шахтах Рурскага басейна. У аўтатрактарнай прамысловасці стаханаўска-бусыгінскі рух таксама даў узоры больш высокай прадукцыйнасці, чым на амерыканскіх заводах.

Але такіх узораў у нас яшчэ вельмі мала.

Сярэдні ўзровень прадукцыйнасці працы і сабекошт прадукцыі ў нас яшчэ значна адстае ад амерыканскага і еўрапейскага. Гэта адставанне замацоўвалася тымі ўстарэлымі тэхнічнымі нормамі і заніжанымі для цяперашняга часу нормамі выпрацоўкі, якія ў нас існавалі.

Таму партыя і ўрад паставілі перад рабочымі, інжынерна-тэхнічнымі работнікамі і гаспадарчымі кіраўнікамі прамысловасці і транспарту задачу перагляду тэхнічных норм у бок павышэння, — адпаведна перагляду норм выпрацоўкі таксама ў бок некаторага павышэння. Гэта павінна забяспечыць і патаненне прадукцыі, што вельмі важна. Да выканання гэтай задачы трэба ў радзе галін прыступіць ужо ў бліжэйшы час, разгледзеўшы гэта пытанне на адпаведных вытворчых канферэнцыях. Буйнейшае значэнне мае рашэнне правесці перагляд тэхнічных норм і норм выпрацоўкі без змены расцэнак і з павелічэннем фонду заработнай платы.

Правядзенне гэтага рашэння адказвае як інтарэсам дзяржавы, так і інтарэсам рабочых і работніц. Старыя тэхнічныя нормы, а адпаведна і нормы выпрацоўкі былі прыстасаваны да адсталых рабочых, якія не ўяўлялі яшчэ сабе новай тэхнікі. Цяпер гэтыя адсталыя нормы ў некаторых выпадках ужо пазбаўляюць рабочых стымулу да далейшага павышэння прадукцыйнасці працы і тым самым тармозяць таксама развіццё прамысловасці. Яны падлягаюць перагляду ў адпаведнасці з ростам кадраў, аўладаўшых новай тэхнікай, якія могуць працаваць не па-адсталаму, а па-новаму, па больш перадавых нормах.

Перад намі, як вядома, стаіць задача дагнаць перадавыя па тэхніка-эканамічнаму ўзроўню капіталістычныя краіны. Мы з поспехам ідзем у гэтым напрамку за ўсе гэтыя гады. Стаханаўскі рух дазваляе зрабіць новы буйны крок у вырашэнні задачы «дагнаць і перагнаць». Следам за найбольш перадавымі стаханаўцамі, за гэту задачу бяруцца ўсё новыя і новыя групы рабочых, новыя цэхі і заводы. Напрыклад, Макееўскі імя Кірава, аб чым нядаўна пісаў тав. Гвахарыя. У нас ужо пачаўся рух за стаханаўскія змены, за стаханаўскія суткі, за стаханаўскія пяцідзёнкі. Трэба абаперціся на гэты растучы рух для таго, каб мабілізаваць як можна больш сіл на барацьбу за вырашэнне задачы дагнаць і перагнаць перадавыя па асваенню тэхнікі капіталістычныя краіны **(Апладысменты).** У нас ужо не мала людзей, якія могуць паставіць перад сабой задачу — працаваць не горш, а лепш чым заграніцай; выкарыстаць машыны і прылады не горш, а лепш чым заграніцай; забяспечыць прадукцыйнасць працы на заводах і фабрыках не меншую, а большую чым заграніцай. **(Апладысменты).**

Поспехі тэхнічнай рэканструкцыі і ўзрастаючыя кадры людзей, якія ўладаюць тэхнікай сваёй справы, даюць нам магчымасць усё больш паспяхова вырашаць гэту задачу. У нашых умовах у вырашэнні гэтай задачы кроўна зацікаўлены самі рабочыя і работніцы, бо гэта — лепшы шлях не толькі да ўздыму народнай гаспадаркі, але і да шпаркага павышэння матэрыяльнага і культурнага ўзроўню працоўных у нашай краіне.

Па сельскай гаспадарцы план 1936 года намячае буйнейшыя задачы.

Валавая прадукцыя сельскай гаспадаркі павінна павялічыцца ўсяго на 24 проц., прычым больш хутка павінна расці прадукцыя жывёлагадоўлі. Гэта значыць, што рост валавой прадукцыі сельскай гаспадаркі павінен ісці нават хутчэй, чым рост прамысловай прадукцыі.

Па зярну планам пастаўлена задача забяспечыць атрыманне 6,3 млрд. пудоў, што будзе азначаць вялікае прасоўванне наперад у выкананні высунутай партыяй задачы: дабіцца праз 3—4 гады ўраджаю ў 7—8 млрд. пудоў зярна. Пры гэтым павінны быць прыняты некаторыя дадатковыя меры па стымуляванню вытворчасці пшаніцы ў асноўных зернавых раёнах.

Па бавоўне тэмп прыросту прадукцыі намечан на ўзроўні зярна, г. зн. у 14 проц. Гэта патрабуе таго, каб у сярэднім па СССР ураджайнасць абвадняемай бавоўны паднялася з 10,2 цэнтнера да 11,2 цэнтнера з гектара.

Найбольш высокія заданні па павелічэнню прадукцыі даюцца ільну — з прыростам у 42 проц. і цукроваму бураку — з прыростам у 57 проц. Гэта тлумачыцца тым, што ўраджайнасць ільну, а таксама буракоў, у нас яшчэ зусім недастатковая, і мы маем тут вялікія рэзервы. Ураджайнасць па ільну павінна быць павышана з 2,6 да 3,7 цэнтнераў з гектара, а ўраджайнасць па цукровых бураках супроць фактычнай сярэдняй мінулага года ў 132 цэнтнеры павінна быць павышана да 204 цэнтнераў з гектара.

Планам намечаны вялікія заданні па **жывёлагадоўлі.** Пагалоўе коней павінна павялічыцца за гэты год на 10 проц., буйнай рагатай жывёлы — на 17 проц., авечак і коз — на 22 проц., свіней — на 34 проц. Забяспечыць такі ўздым пагалоўя жывёлы — значыць дабіцца вялікіх поспехаў ва ўздыме жывёлагадоўлі і ва ўздыме народнай гаспадаркі ў цэлым. Выпрабаваны ў мінулым годзе метад уздыму жывёлагадоўлі ўстанаўленнем дзяржаўнага плана вырошчвання жывёлы па абласцях даў свае станоўчыя рэзультаты. У гэтым годзе мы павінны скарыстаць метад дзяржаўнага плана па жывёлагадоўлі яшчэ больш арганізавана і мабілізаваць вакол гэтай справы лепшыя сілы калгасаў.

Аб росце тэхнічнага ўзбраення сельскай гаспадаркі гаворыць мільярдная праграма вытворчасці сельгасмашын у 1936 годзе, заданне аб 60 тысяч камбайнаў, павелічэнне магутнасці трактарнага парку на 30 проц. і план арганізацыі новых 575 МТС. Значна расце таксама снабжэнне сельскай гаспадаркі мінеральнымі ўгнаеннямі.

Такім чынам, народна-гаспадарчы план дае небывалую яшчэ па размаху праграму ўздыму сельскай гаспадаркі. Справа цяпер у арганізацыі работы ў калгасах і саўгасах, справа ў тым, каб своечасова і добра правесці падрыхтоўку да сяўбы, арганізавана правесці агратэхнічныя мерапрыемствы на працягу ўсяго перыяду сельскагаспадарчых работ і разгарнуць спаборніцтва мас і паасобных калгаснікаў і работнікаў саўгасаў вакол задач павышэння ўраджайнасці зярна, бавоўны, буракоў, ільну і іншых культур.

(ПРАЦЯГ ДАКЛАДА тав. В. М. МОЛАТАВА НА 3-ЯЙ СТАР.).

ПРАЦЯГ ДАКЛАДА тав. В. М. МОЛАТАВА

У нашай сельскай гаспадарцы таксама нямала новых людзей, аўладаўшых новай сельскагаспадарчай тэхнікай. Даволі прывесці прыклад з камбайнерамі, якія ў мінулым годзе далі ўжо ў сярэднім падвоеную прадукцыйнасць працы супроць папярэдняга года, а ў некаторых выпадках давялі ўборку камбайнам за сезон да тысячы гектараў і больш.

Пяцісотніцы бурачных раёнаў пры ад'ездзе далі абяцанне прыехаць на будучы год шасцісотніцамі, а некаторыя і сямісотніцамі. І мы ведаем, што рух за высокую ўраджайнасць буракоў разрастаецца.

У перадавых бавоўняных раёнах расце вялікі рух за 25—30 цэнтнераў бавоўны з гектара, а ёсць і такія калгасы, якія ставяць перад сабой задачу атрымання ўраджаяў бавоўны ў 40—50 і 60 цэнтнераў з гектара.

У канцы канцоў, і ў сельскай гаспадарцы тон зараз задаюць новыя людзі, працуючыя не па-старынцы, а па новых нормах, з выкарыстаннем перадавой машыннай тэхнікі і агратэхнікі ў цэлым.

Ад іх перш за ўсё будзе залежаць поспех у справе далейшага ўздыму сельскай гаспадаркі, бо яны з'яўляюцца важакамі вялікага і шпарка растучага масавага руху ў калгасах і саўгасах.

Нашы поспехі на вёсцы пойдуць цяпер тым хутчэй, чым лепш мы прывядзем у дзеянне новы статут сельскагаспадарчай арцелі, прыняты 2-м калгасным з'ездам. Гэты статут, замацоўваючы навечна зямлю за калгасамі і ўстанаўляючы правільныя ўзаемаадносіны паміж калгасам і яго асобнымі членамі, а таксама правільныя ўзаемаадносіны паміж калгаснікамі і яго кіруючымі органамі, з'яўляецца магутным сродкам умацавання калгасаў і ўздыму добрабыту калгаснікаў.

Прывесці гэты статут у дзеянне, г. зн. на справе забяспечыць работу калгасаў у адпаведнасці з гэтым статутам, — значыць развіць актыўнасць калгаснікаў і калгасніц ва ўздыме калгаснай вытворчасці і ўзняць свядомасць іх удзелу ў барацьбе за сваё заможнае, культурнае жыццё.

Усё гэта гаворыць за тое, што прышоў час шпаркага ўздыму сельскай гаспадаркі, што калгасы вядуць вёску да шчаслівага жыцця, што галоўнае цяпер у самых калгасніках, і асабліва ў калгасніках, аўладаўшых па-сапраўднаму тэхнікай сваёй справы, і ў належным кіраўніцтве калгасным будаўніцтвам.

Новы ўздым народнай гаспадаркі павінен абаперціся на разгорнутую цяпер тэхнічную рэканструкцыю і на тыя кадры новых людзей, якія аўладалі тэхнікай і імкнуцца перакрыць не толькі нашы, але і загранічныя нормы, абаперціся на тых новых людзей, якія складаюць ядро стаханаўскага руху. Калі стаханаўскі рух за кароткі час у мінулым годзе ўжо паказаў нямала вельмі добрых узораў сацыялістычнай працы, то 1936 год павінен стаць **стаханаўскім годам** ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі. (**Бурныя апладысменты**).

2. Ліквідацыя класаў, агульны ўздым добрабыту, уздым культурнасці рабочых і калгасных мас

План гэтага года дае праграму вялікага новага гаспадарчага ўздыму. Народная гаспадарка можа цяпер узяцца за выкананне гэтай гіганцкай праграмы, бо яна стала поўнасцю **сацыялістычнай** гаспадаркай.

У нас не засталося ні ў адной галіне гаспадаркі капіталістаў, не засталося і капіталісцікаў. Мы паспяхова ажыццяўляем асноўную палітычную задачу другой пяцігодкі — ліквідацыю капіталістычных элементаў і класаў наогул.

Гэта не значыць, што ў нас перавяліся варожыя нам па сваёй класавай прыродзе элементы. Іх яшчэ засталося не мала. І малейшае аслабленне рэвалюцыйнай пільнасці яны скарыстоўваюць, каб пакасціць і кідаць нам палкі ў калёсы. Нельга таксама забываць аб тым, што дробнабуржуазная стыхія жывуча, што нават сярод працоўных сялян — калгаснікаў, у масе служачых нашага дзяржапарату, а часам і сярод рабочых, яны лёгка знаходзяць сваіх выразіцеляў то ў выглядзе ўсякага роду спекулянцікаў то ў выглядзе рвачоў у адносінах калгаснага і дзяржаўнага дабра, то ў выглядзе антысовецкіх пашлёпнікаў і т. п.

Але калі ўзяць цяперашнюю сацыяльную аснову нашай дзяржавы, то яна поўнасцю адпавядае таму факту, што ўся народная гаспадарка краіны стала сацыялістычнай. (**Апладысменты**). У гэтым сэнсе задачу ліквідацыі класаў мы вырашылі. (**Апладысменты**).

Ліквідацыя капіталістычных элементаў, г. зн. знішчэнне паразітаў, якія жывуць за кошт народных мас, і зрабіла магчымым накіраваць усе даходы краіны ў распараджэнне саміх працоўных і іх дзяржавы. (**Апладысменты**). На гэтым аснове шпаркі ўздым добрабыту рабочага класа і калгаснага сялянства, які ідзе на нашых вачах.

Усё гаворыць за тое, што 1936 год стане годам агульнага ўздыму добрабыту рабочых і калгасных мас у большай меры, чым гэта было раней. Праграма новага ўздыму народнай гаспадаркі з'яўляецца разам з тым праграмай новага агульнага ўздыму добрабыту рабочых, служачых і калгаснікаў нашай краіны.

Мы ўжо ведаем, які рост народнай гаспадаркі намечан планам гэтага года. Значна павялічваецца таксама дзяржаўны бюджэт (на 21,5 проц.), выдаткі якога, за выключэннем патрэб абароны і кіравання, цалкам ідуць на абслугоўванне гаспадарчага і культурнага ўздыму краіны. У яшчэ большай меры павялічваецца народны даход у нашай краіне, узрастаючы амаль на 27 проц. супроць папярэдняга года.

Наколькі шпарка павінны расці даходы насельніцтва ў гэтым годзе, відаць з наступных даных. План прадугледжвае павелічэнне грашовага фонду заработнай платы ўсіх рабочых і служачых на 13 проц. пры росце сярэдняй заработнай платы на 8,5 проц. супроць узроўню мінулага года. Павінна павялічыцца і агульная колькасць занятых рабочых і служачых на 1 млн чалавек.

Затраты на жыллёвае будаўніцтва ў гэтым годзе дасягнуць 3 млрд. 65 млн. рублёў, што дае рост на 60 проц. Бюджэт сацыяльнага страхавання рабочых і служачых падымаецца да 8 млрд. рублёў, што дае павелічэнне больш, чым на 19 проц. Усе іншыя даныя аб сродках, якія будуць накіраваны на абслугоўванне культурна-бытавых патрэб рабочых і служачых, на камунальнае будаўніцтва, ахову здароўя, асвету, гавораць таксама аб шпаркім росце затрат дзяржавы на гэтыя мэты.

Паколькі мы трымаем цвёрды курс на далейшае ўмацаванне совецкага рубля, значэнне гэтых буйных затрат яшчэ больш узрастае. У сувязі з гэтым для рабочага і служачага асабліва важны той факт, што пры далейшым росце яго грашовай заработнай платы будзе ў яшчэ большай меры расці яго **рэальная** заработная плата.

Далейце да гэтага, што цяпер будзе шырэй прымяняцца прагрэсіўна-здзельная і прэміяльная аплата працы, а таксама тое, што развіццё стаханаўскага руху, над якім мы будзем узмоцнена працаваць, нясе з сабой высокія стаханаўскія заработкі.

Аб росце добрабыту ў вёсцы гавораць ужо прыведзеныя лічбы ўздыму ўсіх галін сельскай гаспадаркі, якія, як вядома, павінен даць павелічэнне валавой прадукцыі сельскай гаспадаркі на 24 проценты.

З года ў год растуць грашовыя даходы калгаснікаў, павялічваюцца выдачы грошай па працаднях. Растуць таксама даходы саміх калгасаў. Сума грашовых даходаў калгасаў павінна ў гэтым годзе ўзняцца з 9,4 млрд рублёў мінулага года да 11,9 млрд. рублёў. Такі рост грашовых даходаў будзе мець асабліва вялікае значэнне з прычыны ўказанага ўмацавання совецкага рубля.

Быстра ідзе ліквідацыя бескароўнасці ў калгаснікаў. Цэлыя вобласці ўжо ліквідавалі гэту бескароўнасць, забяспечыўшы калгаснікаў каровай ці па крайняй меры цёлкай.

Паказальнікам росту добрабыту з'яўляецца таксама прадастаўленне адпускоў цяжарным калгасніцам, згодна новага калгаснага статута, які ў гэтай частцы павінен быць поўнасцю праведзен у гэтым годзе.

Паляпшэнне матэрыяльнага становішча рабочых і калгаснікаў павінна цяпер пайсці хутчэй, чым раней. Ажыццяўленне гэтай задачы, аднак, несумяшчальна са зрывам фінансавай і бюджэтнай дысцыпліны ў нашых прадпрыемствах і ўстановах, што мела месца ў выглядзе значных перарасходаў па фондах заработнай платы ў мінулым годзе.

Правядзенне палітыкі ўздыму агульнага добрабыту не мірыцца таксама з расхлябанасцю ў выкананні дзяржаўных планаў па загатоўках сельскагаспадарчых прадуктаў, што мела месца ў мінулым годзе ў некаторых абласцях, напрыклад, па ільну, каноплях і сланечніку.

У нас поўным ходам ідзе ўздым прамысловасці і сельскай гаспадаркі, а з мінулага года і транспарту. Значыць, мы маем усе прадпасылкі для далейшага ўздыму агульнага добрабыту насельніцтва ў краіне. Цяпер справа ўпіраецца ў **развіццё гандлю**.

На XVII з'ездзе партыі таварыш Сталін гаварыў:

«Задача разгортвання таваразвароту і рашучага паляпшэння транспарту з'яўляецца той чарговай і актуальнейшай задачай, без вырашэння якой мы не можам ісці наперад».

Таварыш Сталін растлумачыў:

«Калі развіццё нашай эканомікі ўпіраецца ў развіццё таваразвароту, у развіццё совецкага гандлю, то развіццё совецкага гандлю ў сваю чаргу ўпіраецца ў развіццё нашага транспарту як чыгуначнага і воднага, так і аўтамабільнага».

Цяпер мы можам сказаць, што частка пастаўленай партыяй два гады таму назад задачы, а іменна частка, што датычыць транспарту, з поспехам увогуле вырашана. Гэтага яшчэ нельга сказаць у адносінах таваразвароту.

Таму ў цэнтры гаспадарчых задач 1936 года павінна стаяць задача развіцця совецкага гандлю, ад якога цяпер многае залежыць.

Для развіцця совецкага гандлю ў гэтым годзе ствараюцца выключна спрыяючыя ўмовы. Таварная маса і рыначныя фонды ўзрастаюць у велізарнай ступені. Даходы насельніцтва павялічваюцца, як ніколі. Грашовая гаспадарка ў нас знаходзіцца ў перыядзе шырокага развіцця. Совецкі рубель мацнее.

Цяпер справа ў арганізацыі гандлю, у яго культурнасці, у яго кадрах. Картачная сістэма адвучыла гандлёвы апарат ад некаторых элементарных абавязкаў, якія прывіваюцца цяпер даволі туга. Прамысловасць за час вострага дэфіцыту ў промтаварах ва многіх выпадках адвыкла лічыцца з патрабаваннямі і густамі спажыўцоў. Комуністы, якія нясуць адказнасць і за гэту галіну сацыялістычнай гаспадаркі, адносіліся часта панскі-пагардліва ці па-мяшчанску блізарука да справы гандлю.

Цяпер з такім становішчам мірыцца нельга. А самае галоўнае, што з такімі парадкамі ўжо не хоча мірыцца як гарадскі, так і вясковы спажывец.

«Спажывец» у нашай краіне стаў жыць лепш і весялей, а хоча ён жыць яшчэ лепш і яшчэ весялей. На гэтай падставе ён прад'яўляе да нас новыя, у поўнай меры законныя патрабаванні, між іншым, і па паляпшэнню гандлю.

Пасля адмены картак, а таксама ў сувязі з развіццём калгаснага гандлю, гандаль харчовымі таварамі прыкметна палепшыўся. Вельмі адстае гандаль промтаварамі.

У гэтым годзе вытворчасць промтавараў распшырэцца вельмі значна. Трэба толькі дабіцца рашучага паляпшэння **якасці** промтавараў, належнага **асартыменту**, а таксама лепшай **упакоўкі** і т. п. Аб вялікім попыце рабочых на культтавары: радыё, патэфоны, музычныя інструменты, мэблю, спартыўныя рэчы часта напаміналі нам нядаўна таварышы стаханаўцы. Нашы калгаснікі сваім попытам на так званыя гарадскія тавары часта напамінаюць аб тым, што яны ўжо не ранейшыя сяляне. Цяпер у вёсцы вялікі попыт на жалезныя ложкі, насценныя гадзіннікі, вязаную бялізну, шаўковыя плацці, польты з мяховым каўнярам, світэры, веласіпеды, а таксама расце попыт на чарпёжныя лінейкі, цыркулі, гатавальні, фотаапараты і т. п.

Трэба, каб гэтыя новыя запросы атрымалі шырокае задавальненне ўжо ў бліжэйшы час.

Але справа не толькі ва ўздыме добрабыту, але і ў росце культурна-тэхнічнага ўзроўню рабочага класа і культурнасці ўсёй масы насельніцтва краіны.

Таварыш Сталін у прамове аб стаханаўцах гаварыў, што стаханаўскі рух «змяшчае ў сабе першыя пачаткі, праўда, яшчэ слабыя, але ўсё-ж пачаткі такога іменна культурна-тэхнічнага ўздыму рабочага класа нашай краіны». Трэба прызнаць, што калі-б не было гэтага культурна-тэхнічнага ўздыму рабочага класа ў нашай краіне, стаханаўскі рух не мог-бы адначасова і хутка разгортвацца і ў Данбасе, і ў Маскве, і ў Вічузе, і ў Ленінградзе, і на Украіне, і ў Сібіры. З гэтага выцякае, што кожны поспех нашай барацьбы за далейшы ўздым культурна-тэхнічнага ўзроўню рабочага класа і за павышэнне культурнасці ўсёй масы працоўных будзе даваць нам новыя тысячы і тысячы стаханаўцаў і дземчэнкаўцаў, бусыгінцаў і віпаградаўцаў, крываносаўцаў і пронінцаў, а ад росту гэтых кадраў і залежаць цяпер сапраўдныя поспехі ва ўздыме народнай гаспадаркі.

У падрыхтоўцы новых кадраў прамысловасці і транспарту вялікую ролю адыгралі ўведзеныя тры гады таму назад экзамены па тэхнічнаму мінімуму для рабочых. Цяпер гэта задача вырасла ў вялікую справу. Наша партыя патрабуе «зрабіць абучэнне тэхнічнаму мінімуму ўсеагульным і абавязковым для ўсіх рабочых і работніц, падпарадкаваўшы гэту важнейшую справу задачы ўздыму культурна-тэхнічнага ўзроўню рабочага класа да ўзроўню работнікаў інжынерна-тэхнічнай працы». (Снежаньскі пленум ЦК ВКП(б)).

Таварыш Сталін растлумачыў значэнне задачы культурна-тэхнічнага ўздыму рабочага класа, як задачы, ад вырашэння якой залежыць пераход ад сацыялізма да комунізма. Такім чынам, раскрыта вялікая перспектыва справы ўздыму культурна-тэхнічнага ўзроўню рабочага класа.

Гэта задача становіцца ўсё больш актуальнай і для калгаснага сялянства.

Наша сельская гаспадарка перабудоўваецца на базе сучаснай тэхнікі. Там растуць шматлікія кадры новых людзей — знаўцаў новай тэхнікі. Гэтыя людзі стаяць ужо блізка да перадавікоў рабочага класа. Лік іх расце з кожным днём. Магчымасць такога хуткага росту тлумачыцца тым, што расце і агульны культурны ўзровень калгаснай масы.

Наша партыя аддавала выключную ўвагу пытанням культуры ў мінулым годзе.

Па ініцыятыве таварыша Сталіна пытанні школы ставіліся асабліва часта за гэты час. Тут і пытанне аб школьным будаўніцтве ў гарадах, тут і пытанне аб перападрыхтоўцы падручнікаў для пачатковых і сярэдніх школ, і пытанне аб сшытках, і аб школьных прыладах, і іншыя. У гэтым годзе ў яшчэ большай меры расшыраецца школьнае будаўніцтва, і ўсім пытанням паляпшэння школы павінна быць аддана яшчэ большая ўвага.

Спецыяльным дэкрэтам урад нядаўна зняў усякія абмежаванні звязаныя з сацыяльным мінулым, для паступаючых у вышэйшыя школы і тэхнікумы. Цяпер няма патрэбы ў гэтых абмежаваннях, але затое павінны павысіцца нашы патрабаванні ў адносінах сапраўдных ведаў і якаснага ўзроўню вучобы.

З другога боку, усё робіцца для таго, каб паскорыць тэмпы культурнай работы ў адсталых раёнах і перш за ўсё ў тых рэспубліках і нацыянальных абласцях, якія аж да рэвалюцыі асуджаліся царскай уладай на адсталасць.

Урад аддае цяпер вялікую ўвагу арганізацыі навуковай работы, дзейнасці Акадэміі навук і іншых навуковых устаноў. Урад прыняў таксама рашэнне аб стварэнні Камітэта мастацтваў пры саюзным Соўнаркоме, лічачыся з ростам культурных патрэбнасцей працоўных, і з неабходнасцю надаць справе развіцця мастацтву належны дзяржаўны размах.

Усё гэта адказвае інтарэсам уздыму культурна-тэхнічнага ўзроўню рабочага класа і ўздыму культурнасці ўсяго насельніцтва краіны.

Нам патрэбны і іншыя меры па ўзняццю культурнага ўзроўню народных мас. Сюды, у асаблівасці, адносяцца меры ў галіне аховы здароўя, жыллёвай справы, арганізацыі гарадской гаспадаркі і т. п. Нельга, на самой справе, мірыцца з такім становішчам, што нашы органы аховы здароўя зусім не цікавяцца ўкараненнем прасцейшых лякарстваў не толькі ў горадзе, але і ў вёсцы. Зараз у гэтай галіне няма элементарнага парадку, а між тым, трэба забяспечыць нават глухія вёскі прасцейшымі лякарствамі, вытворчасць якіх у нас можа быць пастаўлена ў неабмежаванай колькасці, шляхам іх актыўнага ўкаранення ў вёску і, калі хочаце, шляхам добрай совецкай рэкламы. — і гэтым будзе зроблена добрая культурная справа.

У нас нядаўна яшчэ агідна будавалі жыллё для рабочых. Цяпер мы накапілі дастаткова вопыту, каб будаваць добра і ствараць сапраўды культурныя ўмовы жыцця для сем'яў рабочых. У нас ужо даволі развіты аўтамабільныя зносіны ў гарадах, але недастаткова клопатаў, напрыклад у адносінах развіцця таксі, што мела-б сваё значэнне для гарадскога насельніцтва.

Вядома, добрабыт і культурны ўзровень насельніцтва нашай краіны растуць хутчэй, чым у любой другой краіне. Дастаткова ўказаць на просты факт высокай нараджаемасці і вялікага скарачэння смертнасці, чаго няма ў іншых краінах і што не магло-б мець месца без росту добрабыту і без уздыму культурнага ўзроўню насельніцтва.

Але ў нашых руках ёсць цяпер такія магутныя сродкі ўздыму культурна-тэхнічнага ўзроўню рабочага класа і культурнасці ўсяго насельніцтва, што трэба толькі навучыцца імі карыстацца, і мы пойдзем наперад яшчэ хутчэй.

Мы з поспехам ажыццяўляем задачу ліквідацыі класаў і няўхільна ідзем па шляху перамагання перажыткаў капіталізма ў эканоміцы і свядомасці людзей, але мы павінны памятаць тое, што гаварыў Ленін аб поўным знішчэнні класаў.

Ленін гаварыў:

«Для поўнага знішчэння класаў трэба не толькі звергнуць эксплаататараў, памешчыкаў і капіталістаў, не толькі адмяніць іх уласнасць, трэба адмяніць яшчэ і ўсякую прыватную ўласнасць на сродкі вытворчасці, трэба знішчыць як розніцу паміж горадам і вёскай, так і розніцу паміж людзьмі фізічнай і людзьмі разумовай працы» (Том XXIV, стар. 337).

Ленін указваў, што гэта справа трудная і доўгая. Нам асабліва зразумелы цяпер гэтыя ўказанні Леніна. Але нам павінна быць зразумела і тое, што вырашэнне ўказаных Леніным задач залежыць перш за ўсё ад нашага ўмення арганізаваць уздым культурна-тэхнічнага ўзроўню рабочага класа і ўздым культурнасці калгаснай вёскі.

У гэтым годзе, у сувязі з вялікім ростам народнай гаспадаркі і агульным уздымам добрабыту ў краіне, мы можам і павінны зрабіць сапраўдны большавіцкі крок наперад у вырашэнні гэтых важнейшых задач. (**Апладысменты**).

***

Усё гэта азначае, што і задачы кіраўніцтва сталі іншымі.

Стаханаўскі рух выявіў рад слабых месц у нашым гаспадарчым і асабліва ў тэхнічным кіраўніцтве. Для некаторых гаспадарнікаў і асабліва для некаторых інжынераў, стаханаўцы аказаліся поўнай нечаканасцю. Яны яшчэ раўняліся на старыя, аджыўшыя нормы, а перадавыя рабочыя ўжо сталі на новы шлях.

Замест таго, каб падхапіць і ўзяць у свае рукі кіраўніцтва стаханаўскім рухам, некаторыя таварышы-кіраўнікі аказаліся нават у плачэўным становішчы жывога тормазу Куды ўжо далей ісці!

Вядома, гэта не значыць, што наша гаспадарчае кіраўніцтва стала горш ці паслабла. Справа не ў гэтым Фактамі зноў і зноў даказана, што часам нават гаспадарнік з добрым імем і інжынер з вялікай практыкай адстаюць ад перадавых элементаў рабочага класа. Гэта адбываецца, між іншым, таму, што прыстасаванне арганізацыі гаспадарчага кіравання да вытворчага жыцця не заўсёды адбываецца своечасова.

З гэтага мы павінны зрабіць практычныя вывады.

Галоўны вывад заключаецца, па-мойму, у тым, што нашы прамысловыя і транспартныя наркаматы павінны на справе ператварыцца ў **вытворча-тэхнічныя штабы** па кіраўніцтву сваімі прадпрыемствамі Для гэтага патрабуецца больш непасрэдная сувязь з заводамі і фабрыкамі. Гэтаму, з другога боку, нярэдка перашкаджаюць прамежныя звенні гаспадарчага апарата, напрыклад, некаторыя трэсты, страціўшыя ўжо станоўчае значэнне.

Вось чаму партыя і ўрад прызналі мэтазгодным ліквідаваць трэстаўскую сістэму ў Наркомсаўгасаў і звязаць наркамат праз яго тэрытарыяльна-вытворчыя кіраўніцтвы непасрэдна з саўгасамі. Таму-ж Соўнарком прыняў рашэнне аб ліквідацыі трэстаў у паравой і запалкавай прамысловасці. Гэтым, відаць, тлумачыцца таксама, што ў Наркамлягпроме павялічваецца колькасць прадпрыемстваў, непасрэдна падпарадкаваных наркому і галоўным кіраўніцтвам.

Стаць на справе вытворча-тэхнічным штабам па кіраванню той ці іншай галіной прамысловасці або транспарту, гэта значыць узяць на сябе сапраўдную адказнасць за тэхніку і эканоміку прадпрыемства і даказаць на справе сваё ўменне кіраваць па вытворча-тэхнічнай лініі. Да гэтага нашы гаспадарчыя наркаматы цяпер куды больш падрыхтаваны, чым 2—3 гады таму назад. Такое развіццё гаспадарчага кіравання ідзе па лініі адпаведных рашэнняў XVII з'езда партыі.

У сувязі з задачамі агульнага ўздыму добрабыту і асабліва ў сувязі з задачамі ўздыму культурнасці насельніцтва, вялікае значэнне мае пытанне **аб паляпшэнні работы советаў у горадзе і ў вёсцы**.

Быў перыяд, калі некаторыя функцыі, як, напрыклад, снабжэнне рабочых, жыллёвая справа, культурнае будаўніцтва, у значнай меры знаходзіліся ў непасрэдным веданні гаспадарчых органаў. Гэта выцякала са становішча спраў. Цяпер, калі задачы гаспадарчага кіраўніцтва ўскладніліся, а людзей з гаспадарчым вопытам стала ў нас больш і патрэбнасці рабочых выраслі, трэба ўнесці некаторыя змены ў гэта становішча. Ва ўсякім выпадку, указаныя функцыі ва ўсёй большай частцы павінны пераходзіць ад гаспадарчых органаў да советаў і іх органаў.

Тым часам у нас ёсць гарадскія советы, кіраўніцтва якімі, уключаючы і склад іх работнікаў, з'яўляецца з рук вон слабым У рэзультаце мы маем такія факты, як у Харкаўскім горсовеце.

Нарэшце аб советах у вёсцы. На жаль, да гэтага часу ёсць не мала раёнаў, у якіх работа з сельсоветамі зусім запушчана. Нельга-ж зводзіць работу сельсоветаў да выканання паасобных дзяржаўных заданняў па падатках і т. п. Ды і самі раённыя цэнтры патрабуюць, па крайняй меры таго, каб яны былі забяспечаны элементарнымі культурнымі ўмовамі: цэнтральнымі і мясцовымі газетамі, добрай бібліятэкай, наладжанымі радыё-і кіноўстаноўкамі, электрычнасцю. Тады будуць лепш замацоўвацца кіруючыя кадры ў раёнах.

Задачы 1936 года прад'яўляюць сур'ёзныя патрабаванні да рабочага класа, да калгаснага сялянства і да кіруючых кадраў.

Гэтыя задачы гіганцкага маштабу, але яны па-плячу нашай краіне

Новы ўздым народнай гаспадаркі, агульны ўздым добрабыту і далейшы ўздым культурнасці нашай краіны мы поўнасцю можам забяспечыць, паслядоўна праводзячы палітыку ліквідацыі класаў і астаткаў капіталізма ў эканоміцы і свядомасці людзей, палітыку завяршэння тэхнічнай рэканструкцыі і ўсямернага падтрымання новых людзей рабочага класа, атрымаўшых слаўнае імя стаханаўцаў.

Праходзіўшыя ў апошні час у Маскве нарады з работнікамі прамысловасці, транспарту і сельскай гаспадаркі шмат у чым паслужаць справе працоўнай мабілізацыі будаўнікоў сацыялізма для поўнага выканання народнагаспадарчага плана. Мы павінны паставіць перад сабой задачу не толькі выканаць, але і перавыканаць гэты план. (**Апладысменты**).

III. Міжнароднае становішча, нарастанне пагрозы вайны і наша палітыка

Пераходжу да пытанняў міжнароднай палітыкі.

Узаемаадносіны Совецкага Саюза з іншымі краінамі развіваліся ў прайшоўшым годзе ўвогуле нармальна. У пераважнай большасці выпадкаў нашы ўзаемаадносіны з замежнымі дзяржавамі развіваліся ў добрым для справы міру напрамку. Ва ўсякім выпадку, усё, што залежала ад совецкага ўрада, было зроблена для ўмацавання справы ўсеагульнага міру і, перш за ўсё, для ўмацавання міру ў Еўропе і ў Азіі. (**Апладысменты**).

Зараз няма неабходнасці падрабязна гаварыць аб узаемаадносінах СССР з асобнымі краінамі. У параўнанні з перыядам VII з'езда советаў тут не адбылося якіх-небудзь істотных змен, а на асобных важных момантах мне яшчэ прыдзецца спыніцца ў далейшым

У якасці прыкладу, характарызуючага сэнс знешняй палітыкі Совецкага Саюза, можна ўказаць хоць бы на нашы ўзаемаадносіны з непасрэднымі суседзямі, з пагранічнымі дзяржавамі.

На працягу ўсіх нашых велізарных сухаземных граніц на Захадзе, на Поўдні і на Ўсходзе, якія складаюць увогуле каля 20 тыс. кіламетраў, размешчана дастаткова вялікіх, сярэдніх і малых дзяржаў, і не заўсёды такіх прыязных да СССР, як, скажам Турцыя. (**Бурныя апладысменты**). Ні адна з гэтых дзяржаў за ўвесь гэты час не мела падстаў адчуваць які-небудзь непакой з нашага боку. Наадварот, нават самыя малыя дзяржавы, у тым ліку і тыя, палітыка якіх нярэдка віхляе пад нажымам антысовецкіх сіл больш буйных імперыялістычных дзяржаў, не мелі і не маюць повада выражаць непакой у адносінах Совецкага Саюза. Прыдзецца, між іншым, асабліва спыніцца на нашых узаемаадносінах па лініі далёкаўсходніх граніц, дзе ў сувязі з акупацыяй Манчжурыі Японіяй стварылася, як вядома, асаблівае становішча.

З пункту гледжання забеспячэння міру ў Еўропе совецкі ўрад, а таксама ўрады Францыі, Чэхаславакіі і некаторых іншых дзяржаў, надавалі асаблівае значэнне заключэнню так званага ўсходнееўрапейскага пакту аб узаемадапамозе, які па праекту Францыі павінны былі падпісаць, апрача СССР, Францыі і Чэхаславакіі, таксама Германія, Польшча, Латвія, Эстонія і Літва. Аднак, з прычыны працідзеяння Германіі, а следам за ёю і Польшчы, усходнееўрапейскі пакт аб узаемадапамозе не меў поспеху.

Гэта не перашкодзіла таму, што ў маі месяцы мінулага года быў падпісан совецка-французскі дагавор аб узаемнай дапамозе. У час прыезду ў Маскву пана Лаваля, цяперашняга прэм'ер-міністра Францыі, было зноў пацверджана сумеснае жаданне СССР і Францыі садзейнічаць ажыццяўленню рэгіянальнага ўсходнееўрапейскага пакту ў складзе раней намячаўшыхся дзяржаў і маючага абавязацельствы ненападу, кансультацыі і неаказання дапамогі агрэсару.

Следам за гэтым быў падпісан дагавор аб узаемнай дапамозе паміж СССР і Чэхаславакіяй. Пры гэтым прадстаўнікі Совецкага Саюза і Чэхаславакіі заявілі, што лічаць як дагавор СССР з Францыяй, так і дагавор СССР з Чэхаславакіяй толькі частковай рэалізацыяй задачы забеспячэння міру ва Ўсходняй Еўропе.

У вядомым паведамленні аб гутарках, што адбываліся ў Маскве з панам Бенешам, цяперашнім прэзідэнтам Чэхаславакіі, было ўказана, што прадстаўнікі абодвух краін у сучасны момант надаюць выключнае значэнне «сапраўднаму ажыццяўленню ўсеабсяжнай калектыўнай арганізацыі безапаснасці на аснове непадзельнасці міру». На глебе гэтай палітыкі стаяў і стаіць урад Совецкага Саюза.

Адзначу яшчэ візіт у Маскву пана Ідэна, цяперашняга міністра замежных спраў Вялікабрытаніі. Значэнне гэтага візіту відаць ужо з таго, што гутаркі прадстаўнікоў СССР з Ідэнам дазволілі ўстанавіць, што ў «цяперашні час няма ніякай супярэчнасці інтарэсаў паміж абодвума ўрадамі ні ў адным з асноўных пытанняў міжнароднай палітыкі». Значыць, у наяўнасці ёсць спрыяючыя прадпасылкі для далейшага развіцця англа-совецкіх адносін.

Адносіны Совецкага Саюза са Злучанымі Штатамі Амерыкі развіваліся ўвогуле нармальна, галоўным чынам, у гандлёва-эканамічнай галіне. Побач з гэтым нельга прайсці міма паўторных спроб штучна раздуваць антысовецкія кампаніі ў некаторай частцы амерыканскага друку, што робіцца пэўнымі рэакцыйнымі і схільнымі да фашызма коламі з мэтай падрыву палітыкі збліжэння паміж СССР і ЗША, якое мае велізарнае значэнне з пункту гледжання захавання ўсеагульнага міру.

У прайшоўшым годзе ўстаноўлены дыпламатычныя адносіны СССР з Бельгіяй, Люксембургам і Калумбіяй.

З другога боку, урад Уругвая пад націскам бразільскіх і, кажуць, таксама сякіх-такіх еўрапейскіх, рэакцыянераў перарваў дыпламатычныя адносіны з Совецкім Саюзам.

Калі паверыць панам уругвайцам, то можна падумаць, што совецкаму ўраду няма чым больш займацца, як унутранымі справамі Бразіліі і Уругвая (**смех, апладысменты**), у якіх паны бразільскія і уругвайскія правіцелі, відаць, няважна разбіраюцца, калі валяць свае беды на іншых. Калі вы чыталі навагодні фельетон Дзем'яна Беднага «Политический гаврик», у якім дана дастатковае растлумачэнне уругвайскага інцыдэнту (**агульны смех, апладысменты**) і сувязь яго з пытаннем аб уругвайскім сыры і інш., то на панах уругвайцах больш можна не спыняцца. (**Смех, апладысменты**).

Аднак, совецкі ўрад не можа праходзіць міма такіх актаў, хоць-бы і з боку Уругвая, якія з'яўляюцца не толькі зусім неўгрунтаванымі ў дачыненні нашай дзяржавы, але і з'яўляюцца прамым парушэннем пакту Лігі нацый, у якую ўваходзіць як СССР, так і Уругвай. Таму Наркамат замежных спраў звярнуўся ў Лігу нацый са скаргай на дзеянні уругвайскага ўрада (**смех**), якія выразіліся ў разрыве дыпламатычных адносін з СССР без папярэдняй перадачы спрэчкі на вырашэнне арбітражнага суда ці Совета Лігі, як гэта патрабуецца статутам Лігі нацый. (**Апладысменты**).

Пераходжу да ўзаемаадносін з Германіяй і Японіяй, якія прыцягваюць да сябе, з зразумелых прычын, асаблівую ўвагу працоўных нашай краіны.

Пачну з Германіі.

Скажу адкрыта, совецкі ўрад жадаў-бы ўстанаўлення лепшых адносін з Германіяй, чым тыя, якія існуюць цяпер. Нам гэта здаецца бясспрэчна мэтазгодным з пункту гледжання інтарэсаў народаў і СССР, і Германіі. Але ажыццяўленне гэтай палітыкі залежыць не толькі ад нас, але таксама і ад ўрада Германіі.

А ў чым заключаецца знешняя палітыка цяперашняга германскага ўрада? Аб асноўным напрамку гэтай знешняй палітыкі я гаварыў на VII з'ездзе советаў, калі цытаваў праграмную кнігу пана Гітлера «Мая барацьба», якая распаўсюджваецца ў Германіі ў мільёнах экземпляраў. У гэтай кнізе пан Гітлер прама ўказвае на неабходнасць пераходу **«да палітыкі тэрытарыяльных заваяванняў»**. Пры гэтым пан Гітлер без сораму заяўляе: **«Калі мы ў сучасны момант гаворым аб новых землях у Еўропе, то мы можам у першую чаргу мець на ўвазе толькі Расію і падуладныя ёй акраінныя дзяржавы»**.

З таго часу як былі прачытаны гэтыя заявы п. Гітлера з трыбуны з'езда советаў, германскі ўрад не зрабіў ніякай спробы да адмаўлення ад гэтых планаў захвату ў адносінах Совецкага Саюза і, наадварот, сваім маўчаннем поўнасцю пацвердзіў, што ўказаныя заявы п. Гітлера застаюцца ў сіле. Для нас гэта не было нечаканасцю. Зарваўшыяся ў сваіх планах паны нацыянал-сацыялісты вядуць падрыхтоўку, як усім вядома, іменна ў гэтым захватніцкім напрамку, хоць і не ў адным гэтым напрамку.

Гэта злачынная прапаганда захватаў чужых тэрыторый мае ўжо і новых паслядоўнікаў за межамі Германіі. Знаходзяцца ўжо ўсякія падгалоскі германскага капітала і ў суседняй Польшчы, накшталт пана Студніцкага і безгаловых паноў з кракаўскай газеты «Час», якія настолькі распіразаліся, што адкрыта балбочуць у друку аб захвапе некаторых тэрыторый СССР, што ў п'яным брэду сніліся розным дзівакам ужо не раз. (**Смех. Апладысменты**). Падобныя-ж брэдні не чужды некаторым элементам суседняй з намі Фінляндыі, якая ўсё больш арыентуецца на найбольш агрэсіўныя імперыялістычныя дзяржавы.

Усім вядома, што германскі фашызм не абмяжоўваецца толькі простай выпрацоўкай захватніцкіх планаў і рыхтуецца дзейнічаць у бліжэйшы час. Ва ўсіх на вачах германскія фашысты ператварылі папаўшую зараз у іх распараджэнне краіну ў ваенны лагер, які, дзякуючы свайму размяшчэнню ў самым цэнтры Еўропы, і з'яўляецца пагрозай не толькі для Совецкага Саюза. Калі нават не гаварыць аб іншых краінах, то каму не вядома, што, напрыклад, над Чэхаславакіяй, якая нікому са сваіх суседзей не пагражае і занята мірнай працай, што над ёю ўжо навісла чорная хмара германскага фашызма, абтыканага салдацкімі штыхамі і жэрламі гармат, аснашчонага ўсімі магчымымі і ўчора яшчэ немагчымымі атрутнымі і паражаючымі людзей хімічнымі прыпасамі, быстраходнай і для нечаканасці нападу бясшум-

(ПРАЦЯГ ДАКЛАДА тав. В. М. МОЛАТАВА НА 4-ай СТАР.).

Працяг даклада тав. В. М. МОЛАТАВА

най ваеннай авіяцыяй, онаражонага усім тым, што ператварае цяперашнюю вайну ў масавае забойства не толькі салдат на фронце, але і простых мірных грамадзян, жанчын і дзяцей.

Усё гэта прадстаўляе ўзрастаючую небяспеку для міру не толькі ў Еўропе.

Наколькі супярэчліва становішча ў сучаснай Германіі, відаць з наступнага.

Побач з беспардоннай антысовецкай знешняй палітыкай пэўных кіруючых германскіх колаў, па ініцыятыве германскага ўрада Совецкаму Саюзу быў прапанован і 9 красавіка 1935 года падпісан дагавор паміж Германіяй і СССР аб крэдыце ў 200 млн. марак на 5-гадовы тэрмін. Гэты крэдыт увогуле паспяхова намі рэалізуецца, як і 5-гадовы крэдыт у 250 млн. крон, прадастаўлены нам у мінулым годзе Чэхаславакіяй. У апошнія месяцы прадстаўнікі германскага ўрада ставілі перад намі пытанне аб новым, больш буйным крэдыце —ужо на 10 год. Хоць мы не ганяемся за замежнымі крэдытамі і ў адрозненне ад мінулага часу ў значнай меры перайшлі ўжо за граніцай на пакупкі за наяўны разлік, а не ў крэдыт, мы не адмаўляліся і не адмаўляемся абмеркаваць і гэту дзелавую прапанову германскага ўрада.

Развіццё гандлёва-эканамічных адносін з іншымі дзяржавамі, незалежна ад часовага панавання ў іх той ці іншай палітычнай сілы, адпавядае палітыцы совецкай улады. Мы думаем, што гэта адпавядае і інтарэсам германскага народу, а зрабіць практычныя вывады з гэтага, разумеецца, — справа ўрада Германіі.

Нарэшце, аб узаемаадносінах з Японіяй.

[illegible]

знешняй палітыцы дзяржавамі.

Фашысцкія правіцелі Германіі прабуюць часамі адвесці вочы наіўных людзей ад сваіх захватніцкіх планаў у адносінах Совецкага Саюза тым, што спасылаюцца на адсутнасць агульных граніц паміж Германіяй і СССР. Але мы ведаем, з другога боку, што Германія, якая заахвочваецца некаторымі замежнымі дзяржавамі, ліхаманкава рыхтуецца заняць пануючае становішча ў Балтыйскім моры і ўвайшла ў асаблівыя адносіны з Польшчай, маючай дастаткова вялікія граніцы з Совецкім Саюзам.

Таму як у адносінах усходніх, так і ў адносінах заходніх граніц мы павінны паставіць на належную вышыню справу абароны. **(Апладысменты).**

За апошнія гады зроблена ў гэтых адносінах не мала. Але там, дзе справа датычыць абароны мірнай працы рабочых і калгаснікаў нашай краіны ад нападу звонку, там, дзе ідзе гутарка аб абароне нашых заваяванняў і вялікага сацыялістычнага будаўніцтва, мы на дасягнутых рэзультатах па абароне не можам супакоіцца. **(Апладысменты).**

Мы павінны безадмоўна знайсці ўсе неабходныя для гэтага матэрыяльныя сродкі, і таму нам неабходна ў гэтым годзе значна павялічыць тую частку дзяржаўнага бюджэту, якая звязана з абаронай краіны. **(Апладысменты. Таварыш Сталін падыходзіць бліжэй да стала прэзідыума, яго сустракаюць доўга не змаўкаючымі апладысментамі. Усе ўстаюць. Раздаюцца крыкі «Ўра»).**

Мы вырасцілі моцную рабоча-сялянскую Чырвоную армію (**апладысменты**) і павінны цяпер яшчэ больш упарта працаваць

[illegible]

прынцыпу роўнапраўя і незалежнасці Абісініі, якая з'яўляецца к таму-ж членам Лігі нацый, і што ён не можа падтрымаць ніякіх дзеянняў Лігі нацый ці паасобных капіталістычных дзяржаў, накіраваных да парушэння гэтай незалежнасці і роўнапраўя. Гэта палітыка Совецкага Саюза, якая прынцыпова аддзяляе яго ад іншых членаў Лігі нацый, мае выключнае міжнароднае значэнне і яшчэ прынясе свае вялікія плады.

Совецкі Саюз прадэманстраваў у Лізе нацый сваю вернасць гэтаму прынцыпу, прынцыпу дзяржаўнай незалежнасці і нацыянальнага роўнапраўя ўсіх дзяржаў на прыкладзе адной з малых краін — Абісініі.

Совецкі Саюз скарыстаў таксама свой удзел у Лізе нацый для таго, каб на практыцы праводзіць сваю лінію ў адносінах імперыялістычнага агрэсара.

Першы-ж год удзелу Совецкага Саюза ў Лізе нацый поўнасцю пацвердзіў правільнасць нашага рашэння аб уступленні ў Лігу. Пры ўсіх недахопах, якія ўласцівы Лізе нацый, як арганізацыі капіталістычных дзяржаў, Ліга ў пэўнай меры выконвала стрымліваючую ролю ў адносінах падпальшчыкаў вайны, у адносінах агрэсара. Можна і трэба крытыкаваць Лігу нацый за тое, што яна не прымала дастатковых мер, напрыклад, у сувязі з італа-абісінскай вайной, у адносінах якой Ліга павінна была ўрашце сказаць сваю думку аб агрэсары. Трэба таксама прызнаць, што Ліга нічога не зрабіла для папярэджання гэтай вайны. Аднак, нельга не бачыць таго факту, што ў даным выпадку Ліга нацый спяняла не тых, хто служыў справе міру, а тых, хто хацеў дапамагаць агрэсару. У гэтым святле трэба разглядаць удзел СССР у рашэннях Лігі па пытанню аб італа-абісінскай вайне і, у прыватнасці, у правядзенні эканамічных санкцый у адносінах Італіі, якая была прызнана Лігай агрэсарам.

Італа-абісінская вайна паказвае, што пагроза сусветнай вайны ўсё больш нарастае, усё больш захватвае Еўропу.

Гэта вайна толькі яшчэ пачалася, і зараз немагчыма прадбачыць, калі і чым яна скончыцца. Каму, аднак, не відаць, што італьянскі фашызм паставіў вялікую стаўку ў гэтай ігры.

Той факт, што не задачы ўнутранога гаспадарчага і культурнага ўздыму, а рызыкоўную вайну за новыя калоніі пануючыя сілы Італіі разглядаюць, як галоўны шлях да свайго далейшага ўзмацнення, гаворыць сам за сябе. Нават цяпер, калі капіталістычныя краіны ў большай ці меншай меры, — вельмі, аднак, няроўнамерна, — выходзяць з эканамічнага крызісу апошніх год, — нават цяпер яны ўжо самі не вераць у магчымасць значнага росту сваіх сіл на аснове развіцця сваіх унутраных сіл. Толькі ў гэтай сувязі можна зразумець развязку новых імперыялістычных войн за калоніі. У гэтым-жа і глыбокая аснова італа-абісінскай вайны.

Такія краіны, як Японія і Германія, а цяпер і Італія, ужо вышлі ці гатовы заўтра выйсці на авансцэну новай схваткі паміж імперыялістычнымі дзяржавамі ўсяго свету. Няма такой капіталістычнай дзяржавы, якая не была-б закранута ў той ці іншай меры актыўнасцю знешняй палітыкі ўказаных трох дзяржаў. У гэтай міжнароднай абстаноўцы асабліва вялікая адказнасць Совецкага Саюза.

Той, хто ўвязваецца ў новую імперыялістычную вайну, можа паспець зламаць сабе шыю і да ажыццяўлення сваіх захватніцкіх планаў. **(Апладысменты).** Не выключана такое становішча, што разлікі імперыялістычных зграй на пасіўнасць народных мас могуць правалiцца ў самы нечаканы момант, як гэта ўжо бывала раней. **(Апладысменты).** Нам, бальшавікам, не трудна зразумець такога роду імкненні народных мас. Мы ведаем таксама, што народным масам капіталістычных краін чужды захватніцкія планы імперыялістаў усіх масцей, асабліва-ж імперыялістаў фашысцкага лагера.

Але мы, працоўныя Совецкага Саюза, павінны разлічваць у абароне сваёй справы на свае сілы, а ў абароне нашай радзімы перш за ўсё на сваю Чырвоную армію. **(Апладысменты).** Мы прымем усе меры к таму, каб яшчэ і яшчэ раз падарваць магчымасць знешняга нападу на нашу краіну з боку імперыялістаў. А калі ўсё-ж нападуць, мы не сумняваемся, што наша Чырвоная армія дасць ім належны адпор. **(Апладысменты).**

Рабочы клас Расіі разам з рэвалюцыйным сялянствам скінуў са сваёй шыі памешчыкаў і капіталістаў і дапамог нацыянальнаму вызваленню ўсіх народаў былой царскай імперыі. Цяпер працоўныя Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік у дружнай працы будуюць новае жыццё, ідуць сапраўды да шчаслівага жыцця.

І пасля гэтага ўсё яшчэ знаходзяцца паны імперыялісты, якія жывуць марай гвалтоўна асядлаць свабодныя народы Совецкага Саюза і пасадзіць нам на шыю замежных памешчыкаў і капіталістаў. Мы скажам на гэта: паны добрыя, пратрыце вочы, вы спазніліся нарадзіцца! **(Бурныя, доўгія апладысменты).**

Мы перажылі ў свой час трудную пару замежных ваенных інтэрвенцый, але тады мы былі слабыя, галодныя, і яшчэ па-сапраўднаму не паспелі глытнуць чыстага паветра. Але і тады імперыялістычныя планы разгрому нашай дзяржавы праваліліся з трэскам.

З таго часу справа ў нашай краіне крута змянілася.

Народная гаспадарка ўжо не падобна на тое, што было 10—15 год таму назад. Праведзена тэхнічная рэканструкцыя ўсіх важнейшых галін прамысловасці і ўжо выраслі на гэтай новай базе новыя людзі, якія асвоілі тэхніку і па-стаханаўску шпарка рушаць наперад прадукцыйнасць соцыялістычнай працы.

З таго часу да асноў перабудавалася самая адсталая частка нашай краіны — вёска. Калгасы і ліквідацыя апошняга капіталістычнага класа—кулацтва замацавалі справу ліквідацыі класаў у нашай краіне. Разам са знішчэннем апошніх капіталістычных класавых праслоек у вёсцы, якія, як дробныя паразіты, былі асабліва жывучыя, усе даходы нашай краіны ідуць цалкам у рукі працоўных і іх дзяржавы. Палепшылася жыццё, і цяпер, як ніколі, шырока расчыніліся дзверы да шчаслівага, культурнага жыцця для народаў нашага Саюза. Першымі пладамі нашай перамогі мы ўжо карыстаемся і бачым, што наперадзе нас чакае небывалы рост матэрыяльнага дабрабыту і культуры ўсіх народаў Совецкага Саюза.

І нават пасля гэтага не перавяліся яшчэ на свеце такія паны, якія ў сляпой нянавісці да новага свету будуюць планы захватаў і расчлянення Совецкага Саюза. Ну, што ім на гэта сказаць? Мы, сапраўды, паявіліся на свет без дазволу гэтых паноў (**смех, апладысменты**) і безумоўна супроць іх волі... (**смех, апладысменты**).

Значыць, прышоў час, калі стары свет павінен уступіць дарогу новаму свету. **(Бурная авацыя. Званкі старшыні выклікаюць толькі новыя ўзрывы бурных апладысментаў. Усе ўстаюць.**

Голас з месца: «Няхай жыве маршал Совецкага Саюза тав. Варашылаў!». Крыкі «ўра» і доўгія апладысменты.

Голас з месца: «Няхай жыве таварыш Сталін!». Крыкі «ўра», бурныя, доўгія апладысменты).

АНТЫСОВЕЦКІ ВЫПАД „ГАЗЕТЫ ПОЛЬСКАЙ“

ВАРШАВА, 7 студзеня. (ТАСС). Польскі афіцыёз «Газета польска», каментуючы бамбардыроўку італьянскімі самалётамі шпіталяў Чырвонага крыжа ў Абісініі і прымяненне італьянцамі атрутных газаў, умоцнена стараецца апраўдаць дзеянні Італіі, прабуючы пры гэтым звярнуцца да аргументаў адкрыта антысовецкага характару. Указаўшы, што прымяненне ў ваенных дзеяннях атрутных газаў супярэчыць міжнародным канвенцыям, «Газета польска» заяўляе:

«Мы лічым умесным, аднак, падкрэсліць, што наперакор гэтым канвенцыям большасць дзяржаў даўно рыхтуецца да газавай вайны не толькі абарончага, але і агрэсіўнага характару. Гэта выцякае хоцьбы з таго факта, што да канвенцыі не далучаецца СССР, які ў сваіх афіцыяльных друкаваных выданнях не ўтойвае магчымасці будучай агрэсіўнай паветрана-газавай вайны і ўжо зараз надае падрыхтоўцы да яе ваенных устаноў чоткія арганізацыйныя формы».

***

Пры чытанні прыведзенай вышэй тэлеграмы аб артыкуле «Газеты польскай» узнікае пытанне: чаго больш у гэтым артыкуле—бязграматнасці ці злоснай антысовецкай стараннасці? У сваім імкненні адначасова ўзяць пад абарону агрэсараў і парушальнікаў міжнароднага права і ўзвесці паклёп па СССР рэдакцыя «Газеты польскай» не патурбавалася нават навесці простую справку па сутнасці закранутага ёю пытання. Вось чаму небескарысна перш за ўсё растлумачыць польскаму афіцыёзу, як у сапраўднасці абстаіць справа з барацьбой супроць хімічнай вайны. Гэта міжнародная праблема рэгулюецца не нейкімі міфічнымі «міжнароднымі канвенцыямі», а зусім пэўным «пратаколам аб забароне ўжывання на вайне ўдушлівых, атрутных і т. п. газаў і бактэрыялагічных сродкаў», падпісаным у Жэневе 17 чэрвеня 1925 года. Совецкі Саюз не толькі не адмовіўся далучыцца да гэтага пратакола, але, наадварот, далучыўся да яго, як толькі ў 1927 годзе пачаў прымаць удзел у работах падрыхтоўчай камісіі па разбраенню. СССР у 1928 годзе дабіўся ў Жэневе прыняцця спецыяльнай рэзалюцыі аб паскарэнні ратыфікацыі пратакола; са свайго боку, СССР ратыфікаваў пратакол 5 красавіка 1928 года. Што датычыць Польшчы, то яна сабралася ратыфікаваць пратакол аб забароне хімічнай вайны толькі праз 4 гады пасля яго падпісання і на год пазней Совецкага Саюза — 4 лютага 1929 года.

З прыведзенай справкі відаць, што ў артыкуле «Газеты польскай» ёсць вельмі салідная порцыя няграматнасці. Аднак, у ёй яшчэ больш нагласці ў абыходжанні з фактамі і ў імкненні па любому поваду пусціць у ход антысовецкія выдумкі. Гэтаму, аднак, не прыходзіцца здзіўляцца: недарма «Газета польска» становіцца ўва ўсё большай ступені газетай пана Гітлера. («Известия»).

Вайна ў Абісініі

ЗВОДКА ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯЎ

ЛОНДАН, 10 студзеня. (БЕЛТА). Як паведамляе газета «Дэйлі тэлеграф», камандуючы італьянскімі ўзброенымі сіламі ва Усходняй Афрыцы маршал Бадольо затрабаваў падмацаванняў колькасцю ў 80 тыс. чалавек.

«Н'юс кронікл» паведамляе, што становішча італьянскіх войск на паўночным фронце становіцца ўсё больш ненадзейным.

На паўночным усходзе войскі раса Імру прайшлі раку Таказе каля пункта, дзе ў яе ўпадае рака Мен-Веры, і прасоўваюцца па даліне вобласці Тэмбіен. Аперацыі абісінскіх войск у даліне ракі Таказе стварылі сур'ёзную пагрозу італьянскім камунікацыйным лініям паміж Алуяй і Макале.

На паўднёвым фронце італьянскае камандаванне сканцэнтравала больш за ўсё сіл у раёне ракі Ганале Дорыя, дзе італьянскія самалёты бамбардыруюць размяшчэнне войск раса Дэста 3 ці 4 разы ў тыдзень. Адзіны рэзультат бамбардыроўкі той, што абісінскія войскі вымушаны мяняць пазіцыі.

Абісінскія войскі захвацілі 6 італьянскіх танкаў і 9 кулямётаў пры баі каля пункта Карнале на захад ад Гарахая. Італьянцы страцілі забітымі старшага афіцэра і 100 чалавек з туземных войск.

ІТАЛЬЯНЦЫ ШЫРОКА ПРЫМЯНЯЮЦЬ ГАЗАВУЮ ВАЙНУ

ЖЭНЕВА, 10 студзеня. (БЕЛТА). У ноце на імя генеральнага сакратара Лігі нацый абісінскі пасланнік у Парыжы Вольдэ Марыям звярачае ўвагу Лігі на тое, што італьянскія ваенныя ўлады ў Абісініі па-ранейшаму прымяняюць супроць абісінскіх войск на паўночным фронце ядавітыя газы.

Не гледзячы на ўсеагульнае абурэнне, выклікане бамбардыроўкай шведскага шпіталя Чырвонага крыжа, італьянскія авіятары зноў абстралялі шпіталь Чырвонага крыжа ў Дагга Бур. Абісінскі ўрад паўторна настойвае, каб Совет Лігі расследаваў усе факты, канстатаваў наяўнасць парушэнняў міжнародных канвенцый і дабіўся іх спынення.

НАСТУПЛЕННЕ ЯПОНСКАГА ІМПЕРЫЯЛІЗМА У КІТАІ

ШАНХАЙ, 9 студзеня. (БЕЛТА). Згодна вестак паінфармаваных колаў, японскае ваеннае камандаванне, незадаволенае «зацяжкай вырашэння паўночна-кітайскай праблемы» і «маруднасцю нанкінскага ўрада ў галіне япона-кітайскага зблізкэння», мае намер у бліжэйшым будучым зрабіць узброены націск у правінцыях Шаньдун і Фуцзян.

Японскія ваенныя ўлады, прад'явіўшыя нядаўна ультыматум старшыні палітычнага совета правінцый Хебей і Чахар — генералу Сун Чжэ-юаню, намячаюць пасля 15 студзеня (тэрмін ультыматума) высадзіць дэсант у Цындао (Шаньдун), Фучжоу (правінцыя Фуцзянь) і Сватоу (правінцыя Гуандун). Японцы маюць намер абвясціць «незалежнасць» правінцыі Шаньдун і Фуцзянь на ўзор праслаўтай «незалежнасці» Ўсходняга Хебея.

***

БЕЙПІН, 10 студзеня. (БЕЛТА). Як перадае «Бейпін кронікл», зносіны паміж Калганам (Унутраная Манголія) і Чахарскай правінцыяй спынены манчжурскімі войскамі, якія размясціліся ў Чжанбеі і іншых пунктах вакол Калгана. Чжанбей перапоўнен манчжурскімі салдатамі, расквартараванымі ў кожным доме.

Салдаты запэўняюць, што Чахар ужо не кітайская тэрыторыя, а «незалежная» краіна. Над многімі будынкамі развяваюцца японскія сцягі.

У Калган штодзень прыбывае японская зброя, якая перакідваецца далей у розныя пункты на грузавіках.

***

ШАНХАЙ, 9 студзеня. (БЕЛТА). Учора япона-манчжурскія войскі занялі станцыю Фынчжэн (правінцыя Чахар) на Бейпін-Суйюаньскай чыгунцы. Сёння японскія агенты ўжо арганізавалі там «аўтаномны совет».

АФЯРЫ «ЦЫВІЛІЗАВАНЫХ» ВАРВАРАЎ

ПРАГА, 10 студзеня. (БЕЛТА). Як паведамляе комуністычная «Рудэ права» з Германіі, у цэнтральную турму ў Вітліху, дзе трымаюцца 400 палітычных зняволеных, нядаўна былі дастаўлены з Вестфаліі і Эсена новыя арыштаваныя ў колькасці 61. «На іх страшна было глядзець, — указвае газета, — яны былі закаваны ў ланцугі па 4 разам, усе астрыжаны нагала, ва ўсіх твары былі зранены. Апрача ран ад абвітых дротам палак і бізуноў, у многіх былі выбіты зубы. Двое з арыштаваных страцілі зрок» і т. д.

РОСТ БАГАЦЦЯ КАЛГАСАЎ БССР

Даныя Беларускай канторы сельскагаспадарчага банка за 1935 год паказваюць выключны рост багацця калгасаў БССР. У 1934 г. непадзельныя фонды калгасаў складалі 4 мільёны руб., а ўжо ў 1935 г. звыш 18 мільёнаў руб. Апошняя лічба далёка не поўная і ахапляе не больш 80 проц. калгасаў, маючых дагавары з банкам. У 1934 годзе калгасы атрымалі доўгатэрміновы крэдыт ад банка на тры мільёны 126 тысяч рублёў, а ў мінулым годзе— каля 9 мільёнаў рублёў. У калгасах шырока разгарнулася будаўніцтва скотных двароў і іншых гаспадарчых пабудоў і культурна-бытавых устаноў. Значныя сумы затрачаны на закупку сельскагаспадарчых машын, на электрыфікацыю і меліярацыю. Капіталаўкладанні калгасаў у 1934 годзе склалі 11 мільёнаў рублёў, а ў 1935 годзе — 16.186.000 рублёў. За адзін толькі 1935 год для калгасных ферм закуплена і законтрактавана 122.207 галоў буйнай рагатай жывёлы.

КАНІКУЛЫ СКОНЧЫЛІСЯ

Канікулы ў менскіх школах скончыліся. Тэатр юнага гледача даў для дзяцей 10 спектакляў і паказаў ім п'есы «Дружына» і «Наш». Артысты тэатра, а таксама вучні музычнай школы наладзілі ў школах рад канцэртаў. 10 студзеня Беларускі дзяржаўны тэатр ставіў для школьнікаў 8, 9 і 10 класаў «Вялікадушша». За час канікул у кіно «Пролетарый» былі арганізаваны дзіцячыя сеансы, на якіх дэманстраваліся кінофільмы «Юнасць Максіма», «Чырвоныя д'ябаляты» і «Лётчыкі».

315 дзяцей стаханаўцаў адпачылі ў ждановіцкім доме адпачынку. Звыш 40 школьнікаў пабывала за гэты час у Маскве і Ленінградзе. У школах, дзіцячых дамах і садах на прадпрыемствах для дзяцей былі арганізаваны сотні прыгожых, ярка ілюмінаваных ёлак.

11 студзеня радасныя, дзіцячыя галасы зноў загучэлі ў школах. Вясёлая, адпачыўшая, з новымі сіламі дзетвара села за парты.

СТЭНАТЫПІЯ

Навуковы работнік інстытута нацыянальных меншасцей Беларускай Акадэміі Навук т. Шацкі, аўтар стэнаграфіі на яўрэйскай мове, выпрацаваў сістэму стэнатыпіі — стэнаграфаванне на звычайнай пішучай машынцы на рускай і яўрэйскай мовах. Сістэма стэнатыпіі мае рад пераваг перад стэнаграфіяй па нескладанасці сваёй тэорыі і практыкі. Яе можна вывучыць на працягу некалькіх месяцаў. Па сістэме стэнатыпіі можна навучыцца і стэнапісі — пісанню ад рукі, прычым скорасць пісання дасягае 50—60 слоў у мінуту. Каб вывучыць стэнапісь, патрэбна не больш 25 гадзін. Сістэма т. Шацкага атрымала станоўчую ацэнку буйнейшых спецыялістаў стэнаграфіі і машынапісі Саюза. Цяпер Шацкі закончыў кнігу з 14 лекцый па тэорыі і практыцы стэнатыпіі.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

АБАВЯЗКОВАЯ ПАСТАНОВА № 2

Менскага гарадскога Совета рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў

г. Менск. 10 студзеня 1936 г.

АБ МЕРАПРЫЕМСТВАХ ПА ЗЛУЧНОЙ КАМПАНІІ

У мэтах паспяховага правядзення злучной кампаніі, прэзідыум Менскага горсовета **пастанаўляе:**

1. Абавязаць усе дзяржаўныя, кааперацыйныя і гаспадарчыя ўстановы, прадпрыемствы, арцелі і прыватных асоб прадставіць на агляд усіх наяўных жарабкоў ва ўзросце ад трох год.
2. Месцам вываду вызначыць гарадскі іпадром (Кашарская плошча) — 14 студзеня гэтага года ў 10 гадзіне раніцы.
3. Агляд ускласці на спецыяльную камісію пад старшынствам нам. загадчыка райзямаддзела тав. **Панамарова.**
4. За невыкананне гэтай пастановы вінаватыя прыцягваюцца да адказнасці ў адміністрацыйным парадку, шляхам накладання штрафу да 100 руб., або прымусовым работам да 14 дзён.
5. Нагляд за выкананнем гэтай пастановы ўскладаецца на горветсанінспекцыю і РСМіліцыю.
6. Пастанова ўваходзіць у сілу са дня яе апублікавання.

Нам. старшыні Менскага горсовета І. СУХАРУЧКІН.
Сакратар Менскага горсовета І. КАЗЛОЎСКІ.

Адміністрацыя і мясцком Наркомасветы выказваюць спачуванне работніку НКА т. **БОЙГЕНУ** з прычыны заўчаснай смерці **ЯГО СЫНА АБРАШЫ**

ПАТРЭБНЫ прыбіральшчыцы і чорнарабочы
Звярачацца ў выдавецтва „ЗВЯЗДЫ“, Совецкая, 63.

Гукавы кінотэатр „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“ — заўтра 13 студзеня
МАСТАЦКАЯ КІНОКАМЕДЫЯ
МЯЧ і СЭРЦА
Рэжысер Б. Юрцаў.
У галоўных ролях: засл. арт. рэсп. **Г. Сяргеева** арт. **П. Сабалеўскі А. Антонаў** і інш.
Штодзённа 4 сеансы: пачатак у 6. 7-30, 9-15 і 11 г.)—(Каса ад 1 гадз. дня

Першы Беларускі дзяржаўны тэатр БДТ-1 — **Сёння, 12 студзеня, ЖЫЦЦЁ КЛІЧА**. Пачатак у 8 г. веч. Білеты прадаюцца ў касе тэатра

Гукавы кінотэатр „Чырвоная зорка“ — Гістарычны гукавы фільм **КАРМЕЛЮК**

Гукавы кінотэатр «Пролетарый» — Амерык. гукавы фільм **Чалавек-невідзімка**

Кіно «Спартак» — Усходні мастацкі фільм **НАТЭЛА** (Нявольніцы гарэма)

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал» — Гукавы мастацкі фільм **ГРАНІЦА** „СТАРОЕ ДУДЗІНА“

Менская міжраённая база **БЕЛПРОМГАНДЛЯ перамясцілася** з вуліцы Урыцкага на пляц Волі, 5 (былая сталовая ЗРК Сталіна.)

Украдзена круглая пячатка мясцкома магазіна № 1 «Белбакалея». Лічыць несапраўднай.

ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: Габінет рэдактара — 21-352. Габінет нам. рэдактара — 25-188. Сакратарыят — 20-830. Прамысловы аддзел — 21-356. Аддзел мясцовай інфармацыі—25-189. Партыйны аддзел—21-353. Сельскагаспадарчы аддзел 21-846. Аддзел асветы, літаратуры і мастацтва — 23-955. Аддзел пісем—21-899. Загадчык выдавецтва — 21-358. Бухгалтэрыя — 21-845. Аддзел аб'яў і тыражны — 21-351. АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: МЕНСК, Совецкая, 63.
Упаўн. Галоўліта № Н—12. Друкарня газеты «Звязда», Менск, Совецкая, 63. Тыраж 106.045.